

Филателија

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ГОДИНА

X

7-9

„ФИЛАТЕЛИСТА“ ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уредништво: Сремска ул. бр. 6/IV

Одговорни уредник: Риста Аћимовић, Београд, Св. Саве 22а — Тел. 44-367

Све рукописе, наруџбине, рекламације слати на адресу: Инж. Александар Петровић, Београд, Војводе Драгомира ул. бр. 25. — Тел. 40-277

Рукописи се не враћају.

САДРЖАЈ

С. Остојић: НИКОЛА ЈЕРЕМИЋ, цртач и гравер српских поштанских марака	113
Инж. Ал. Ј. Петровић: ПРИГОДНИ ЖИГОВИ УПОТРЕБЉАВАНИ НА ТЕРИТОРИЈИ ФНРЈ (наставак)	115
Др. С. Петковић: СРПСКЕ МАРКЕ У БРИТАНСКОМ МУЗЕЈУ	119
Др. Б. Новаковић: ППТ МУЗЕЈ У БЕОГРАДУ	121
Инж. Ал. Ј. Петровић: НАШИ ФИЛАТЕЛИСТИ — ДРАГАН НОВАК	122
С. Остојић: О НАЧИНУ ШТАМПАЊА ПРИГОДНИХ СПОМЕН МАРАКА ОД 300 ДИНАРА СТТ-ВУЈНА ИЗДАТИХ ПОВОДОМ ЕСПЕРАНТСКОГ КОНГРЕСА У ЗАГРЕБУ 1953 Г.	123
Инж. Ал. Ј. Петровић: КАТАЛОГ МАРАКА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ЗЕМАЉА ЗА 1958 ГОДИНУ	124
— ЧАРОЛИЈЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ (наставак)	125
— ФИЛАТЕЛИЈА ЗА ОМЛАДИНУ	127
— КРОЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ СВЕТ	130
— НАШЕ МАРКЕ	131
— ПРИГОДНИ ЖИГОВИ	134
— ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ШТАМПА	136
— ИЗЛОЖБЕ	137
— ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА	138
— НОВЕ МАРКЕ	139

„FILATELISTA“ ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Rédigé par un Comité de rédaction.

Redaction: Rue Sremska 6/IV.

Rédacteur en chef: Rista Aćimović, Belgrad, Sv. Save 22a, — Tel. 44-367

Manuscripts, commandes, réclamations doit être envoyé à l'adresse:

Ing. Alexandre Petrović, Voïvode Dragomira 25, Beograd. — Tel. 40-277

Les manuscrits ne seront pas renvoyés.

SOMMAIRE

S. Ostojić: NIKOLA JEREMIĆ, DESSINATEUR ET GRAVEUR DES TIMBRES-POSTE SERBES (113) — Ing. Al. J. Petrović: OBLITÉRATIONS SPÉCIALES EN USAGE SUR LE TERRITOIRE DE LA RPFY (SUITE) (115) — Dr S. Petković: TIMBRES-POSTE DE SERBIE AU MUSÉE BRITANNIQUE (119) — Dr B. Novaković: MUSÉE DES PTT À BEOGRAD (121) — Ing. Al. J. Petrović: NOS PHILATÉLISTES: DRAGAN NOVAK (122) — S. Ostojić: SUR LE PROCÉDÉ D'IMPRESSION DES TIMBRES-POSTE COMMÉMORATIFS DE 300 DINARS „STT-VUJNA”, ÉMIS À L'OCCASION DU CONGRÈS DES ESPÉRANTISTES À ZAGREB EN 1953 (123) — Ing. Al. J. Petrović: CATALOGUE DE TIMBRES-POSTE DES PAYS YOUGOSLAVES POUR L'ANNÉE 1958 (124) — ENCHANTEMENT EXERCÉ PAR LE TIMBRE-POSTE (SUITE) (125) — PHILATÉLIE POUR LA JEUNESSE (127) — A TRAVERS LE MONDE PHILATÉLIQUE (130) — NOS TIMBRES-POSTE (131) — OBLITÉRATIONS SPÉCIALES (134) — PRESSE PHILATÉLIQUE (136) — EXPOSITIONS (137) — NOUVELLES DE L'UNION (138) — NOUVEAUX TIMBRES-POSTE (139).

Pažnja!

PRETPLATA za celu godinu: 360 dinara
ABONNEMENT par an: \$ 3,5; — Frs. 1000;
— £ 1,5; — DM 15.

PRETPLATA za celu godinu: 360 dinara
Kom. banke grada Beograda 101-704-5-289

Cena
trobroja Din. **150**

НИКОЛА ЈЕРЕМИЋ

цртач и гравер српских поштанских марака

До сада објављени подаци о српским поштанским маркама, у опште узев, врло су оскудни, а неки и непоуздани и нетачни. Отуда и релативно врло мало литературе и ограничени број познавалаца, па и скупљача овог интересантног подручја наше филателије. Међутим, српске марке то не заслужују: тешко је пронаћи или упоредити солиднију емисиону политику од оне, коју је спроводила српска поштанска управа. Она је водила уистину, конзеквентно, здраву и поштену политику издавања марака. Није се ишло за тим да и марке буду предмет финансиских трансакција и изванредних прихода, како су то, још у то доба, чиниле неке земље (Румунија, Албанија, Црна Гора, — да поменемо само нама суседне земље). Та солидност, а уз то и привлачан изглед, — јер се српске марке, и поред извесних недостатака, ипак сматрају лепим, — учинили су да, нарочито последњих година, у светској филателији побуђују општи и све већи интерес. Отуда и многе акције и стални пораст вредности српских марака у страним и домаћим каталозима, и ако се, и о њиховој стручној обради и о вредностима може да дискутује. Но свакако, оно што највише интересује филателисте и истраживаче, то су још увек непознати ближи и тачнији подаци и детаљи о извесним маркама. Питање израде, цртача, гравера, места израде, висине накладе и нека друга још увек су нерешена и отворена. Ради овога условљене су многе хипотезе и претпоставке. Кад год се не располаже са несумњиво тачним подацима, — а неко питање треба да се реши, онда често пута машта добија моћна крила, па се доносе многи, па и погрешни закључци. Архиве бивших српских министарстава унутрашњих дела, народне привреде и грађевина, под којима је, у одређеним временским периодима, при-

падала управа пошта у Србији, где су се свакако налазили подробнији подаци о српским поштанским маркама, готово су уништене. Иако су се историјом српских марака бавили познати истраживачи, њихов труд није потпуно уродио плодом; они нису могли дати одговоре на многа питања од битне важности за истраживање и проучавање српских марака.

Међутим, ово се донекле може и разумети. Бурна новија српска историја и вртлози многих догађаја и окршаја, почев од 1804 године, покушаја обнове српске државе, па све до 1 децембра 1918 године, стварања краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, кад је Србија престала да буде посебна држава, као можда код ниједне друге земље, уништили су многе тековине, споменике и документа, — све оно што би могло пружити драгоцене или ближе податке за сва збивања из тога доба. Међу најоскудније податке су, свакако, они који се односе на српске поште и поштанске марке. Понегде, и то случајно и посредно, после толиких година, дознајемо или ко је радио цртеже, ко гравуру, или где су и у којој количини била оштампана нека издања марака. На тај начин тек по неки податак и детаљ отржемо од заборава, док за многе друге то још увек не можемо рећи.

Прве српске марке за новине пуштене су у употребу 1 маја 1866 г.*), што значи пре пуне 92 г. Међутим, на питање: ко је аутор цртежа ових марака и ко је израдио основни печат у дрвету, нема још увек тачног одговора. Није нам познат цртач и за прве редовне марке са ликом кнеза Михаила, израђене у Дворској и државној штампарији у Бечу. За издање редовних марака од 1866/67 г., израђених на врло танком и прозирном папиру, по-

*Сви датуми по старом календару.

знато нам је да је штампано у Београдској „књигопечатњи“, али незнамо у којој количини. Није нам познат ни тачан датум пуштања у промет овог издања марака. Исти је случај с маркама за новине издања од 1867, 1868 и 1869 г. — зупчаних и незупчаних, од 1 и 2 паре с ликом кнеза Михаила, као и за издање редовних марака од 20 и 40 пара од јула 1866 године, израђених у Београду на обичном папиру. За прво штампање марака од 1 јула 1869, с ликом кнеза Милана, нисмо потпуно сигурни где је израђено. По неким истраживачима оно је оштампано у Бечу, а по другима у Београду. И у каталогу „Југофилателије“ питање места израде ових марака такође није дефинитивно одређено („прво, вероватно бечко штампање“).

Трагајући у архивама и библиотекама о српским маркама, у „Српским новинама“ из 1878 године, наишао сам на податке о штампању првих српских поштанских марака. У броју 18 од 24 јануара 1878 г. поменутих новина, између осталог, објављено је да су у Бечу штампане и прве новинске марке од 1 и 2 паре с цртежом српског грба, као и зупчане новинске марке од 1 и 2 паре с ликом кнеза Михаила, издања од 11 марта 1867 г. Касније се не помиње где су остале марке штампане, пошто се, вероватно, мисли на Београд. Пошто на овом месту не можемо да расправљамо где су штампане прве новинске марке с ликом кнеза Михаила, ипак сматрамо за потребно да укажемо на чињеницу како и подаци из службених новина, изашли свега 12 година после појаве првих српских марака, које је, вероватно, објавио писац за кога се може претпоставити да је био упућен у питање српских марака, не пружају сигурне и тачне податке. Наиме, познато је да су прве марке за новине од 1 и 2 паре са цртежом грба кнежевине Србије, израђене у Београду у „Правителственој књигопечатњи“. Погрешно и произвољно тврђење да су ове прве новинске марке штампане у Бечу, доводе у оправдану сумњу у аутентичност и исправност и других података изнетих у чланку објављеном у поменутом броју „Српских новина“ о српским поштанским маркама. С друге стране, тешко је веровати и бранити хипотезу појединих истраживача да су прве новинске марке од 1 и 2 паре с ликом кнеза Михаила штампане у Бечу, пуштене у употребу почетком 1867 г., кад нам је познато да су редовне марке од 10, 20 и 40 пара израђене на танком — пелир-папиру у току 1866 и почетком 1867 године, штампане у „Правителственој књигопечатњи“ у Београду и то сасвим солидно и без већих недостатака. Већ пре сваке друге поставке морамо се запитати: зашто би било потребно штампати марке

у Бечу, кад су пре тога, и то потпуно успешно и, свакако, и у већим количинама штампане марке у Београду? Више и исцрпније о овом питању другом приликом! Овде само констатујемо да већ код другог издања редовних марака с ликом кнеза Михаила немамо тачне податке о висини штампаних количина, а да, поврх тога, има присталица тезе да су ове друге марке штампане у Бечу.

Друго, треће и четврто штампање редовних марака с ликом кнеза Милана и новинске марке од 1 и 2 паре, такође с његовим ликом, од 1872/78 године израђене су у Београду, али о штампаним количинама немамо никаквих солидних података. Не знамо такође, ко је аутор цртежа издања новинских марака од 2 паре од 1 јуна 1873 г., које се разликују од цртежа осталих вредности овог издања, а који је израдио проф. Карл фон Радоницки из Беча.

На дан 1 новембра 1880 изашло је ново издање марака с новим цртежом и ликом кнеза, касније краља Милана. За ово издање знамо да је гравуру, а можда и цртеже израдио К. Димон из Париза, где су били израђени и клишеји. Познато нам је да је ово издање, с обзиром на чињеницу да је било у употреби непуних десет година, штампано више пута, а колико, и од којих вредности, — остаје за сада необјашњено.

Прве марке с ликом краља Александра Обреновића изашле су 1 марта 1890 г. Код овог издања не знамо ко је израдио нацрте за марке. Познато нам је једино да су клишеји израђени у Берлину. Количина оштампаних марака остаје за сада непозната. На дан 5 новембра 1894 г. пуштено је у употребу ново издање редовних марака с ликом краља Александра. Овога пута знамо само толико, да су цртежи и клишеји израђени у Бечу — и ништа више.

У току 1901/1903 г. изашле су нове редовне марке у новом цртежу. Ово издање, међу филателистима названо „двикеруше“, пошто се на лику краља Александра налазе цвикери, које је стално носио. За ове марке знамо да је цртеже израдио проф. Ђорђе Миловановић. И не само то, познато нам је да је основни печат за марке у челику израдио А. Шарф у Бечу, где су били израђени и клишеји. Али нам зато није позната висина накладе ових марака. За следеће помоћно издање од 25 јуна 1903 г. цртеже и гравуру израдио је познати француски уметник и гравер Е. Мушон у Паризу. И овде не знамо висину накладе.

За прве пригодне марке издате 8 септембра 1904 г., поводом прославе стогодишњице Првог српског устанка, макету је израдио наш чувени вајар Ђорђе Јо-

вановић, док је гравуру обавио Е. Мушон у Паризу.

Доласком краља Петра I на српски престо 1905 године излази ново издање поштанских марака, чије је цртеже и рез обавио Жорж Тасе из Париза. Иако је ово издање било дуго у употреби и због тога штампано више пута, позната нам је висина накладе за све вредности. — 29 јуна 1911 г. излазе вредности од 5, 10 и 25 пара, а 20 децембра исте године и остале, новог издања редовних марака са ликом Петра I, зване „качкетуше“. Цртеже за ово ново издање израдио је литограф Ђенералштаба Миодраг Марковић, а оригинални печат у дрвету Петар Аниччић, ксилограф Државне штампарије. Неке вредности од 1 до 50 пара штампане су више пута и у непознатој количини, док су марке од 1,3 и 5 динара израђене по 10.000 примерака.

Друго издање српских пригодних спомен марака претставља краља Петра и његову пратњу на Гаревници код Даросаве, где је посматрао борбу с Аустријанцима, седећи на камену иза стрељачког рова. Цртеж је израђен од стране једне комисије ондашњег министарства грађевина у Нишу, привременом седишту српске владе у Првом светском рату, а по снимку ратног фотографа Владимира Чернова. Међутим, ко су били чланови комисије, остало је, за сада, непознато. Није нам позната и висина накладе овог издања.

Првог децембра 1911 г. изашло је посебно издање тзв. новинских марака.

(Наставиће се)

Inž. Aleksandar J. Petrović

Prigodni žigovi upotrebljavani na teritoriji FNRJ

(Nastavak sa strane 102)

FNRJ — 369. NOVI SAD—KAMENICA. — 1—8. IX. 1955, за Prvu republičku smotru Saveza izvidnika Srbije u Sremskoj Kamenici; odobrenje G. D. P. Br. 6893 od 30. VII. 1955; u privremenoj pošti u parku u Sremskoj Kamenici. — Tekst: „PRVA REPUBLIČKA SMOTRA / SAVEZA IZVIDNIKA SRBIJE / NOVI SAD—KAMENICA“. — Ov. 46 : 31.— C.

FNRJ — 370. NIŠKA BANJA. — за време II kongresa lekara NR Srbije u Niškoj Banji; odobrenje G. D. P. Br. 7914 od 14. IX. 1955; na pošti u Niškoj Banji. — Tekst: „II KONGRES LEKARA NRC / NIŠKA BANJA“. — Kr. 30. — C.

FNRJ — 371. DUBROVNIK. — 18—25. X. 1955, за време XXIX kongresa Među-

Чудна је и необична историја ових марака. О Духовима 1908 г. Српско новинарско удружење приредило је на Ади Циганлији забаву под именом „Тројички сабор“ у циљу прикупљања добровољних прилога и израдило серију налепница у облику поштанских марака. Нажалост, нисмо могли дознати ко је био аутор цртежа ове налепнице, оштампане у Државној штампарији. После многих тешкоћа, ове налепнице су касније озваничене доштампавањем српског грба и служиле су у времену од 1 децембра 1911 до 15 фебруара 1913 за франкирање пошиљака са новинама у земљи и за иностранство.

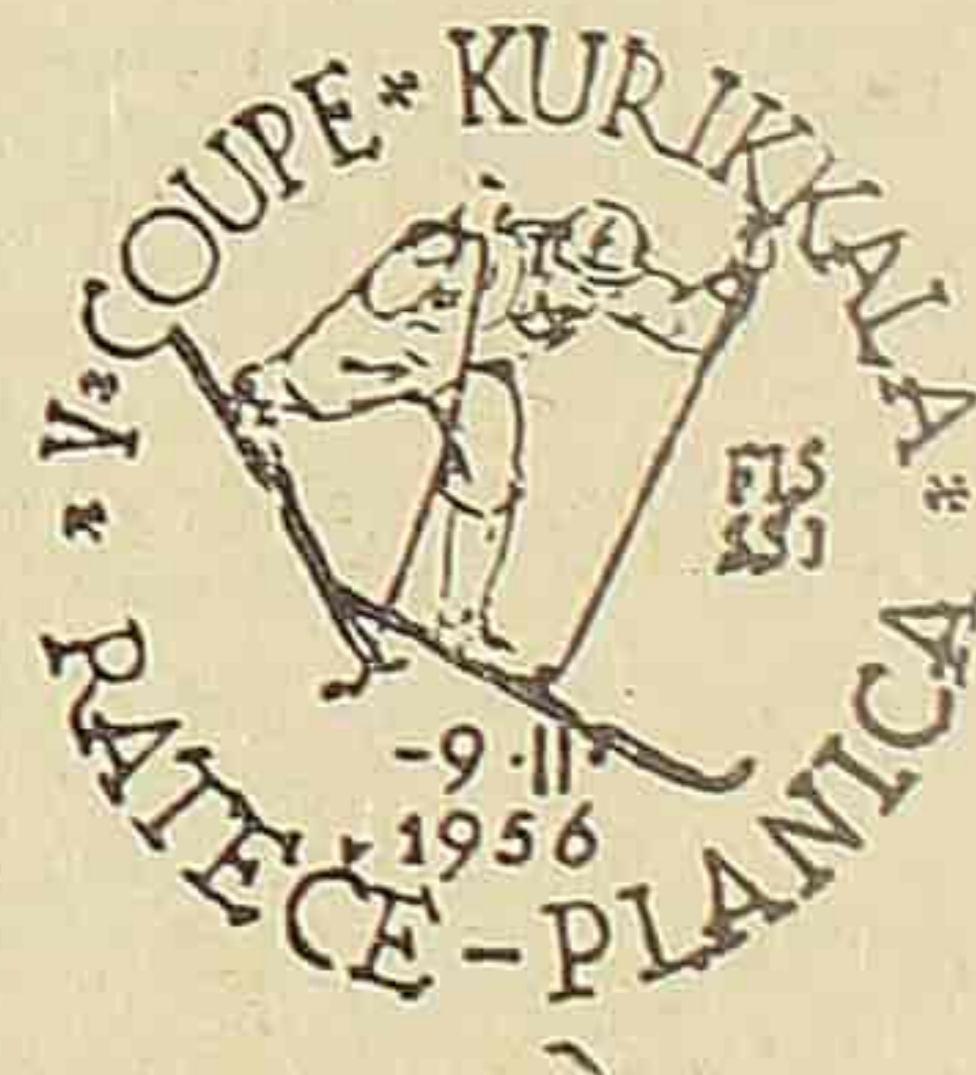
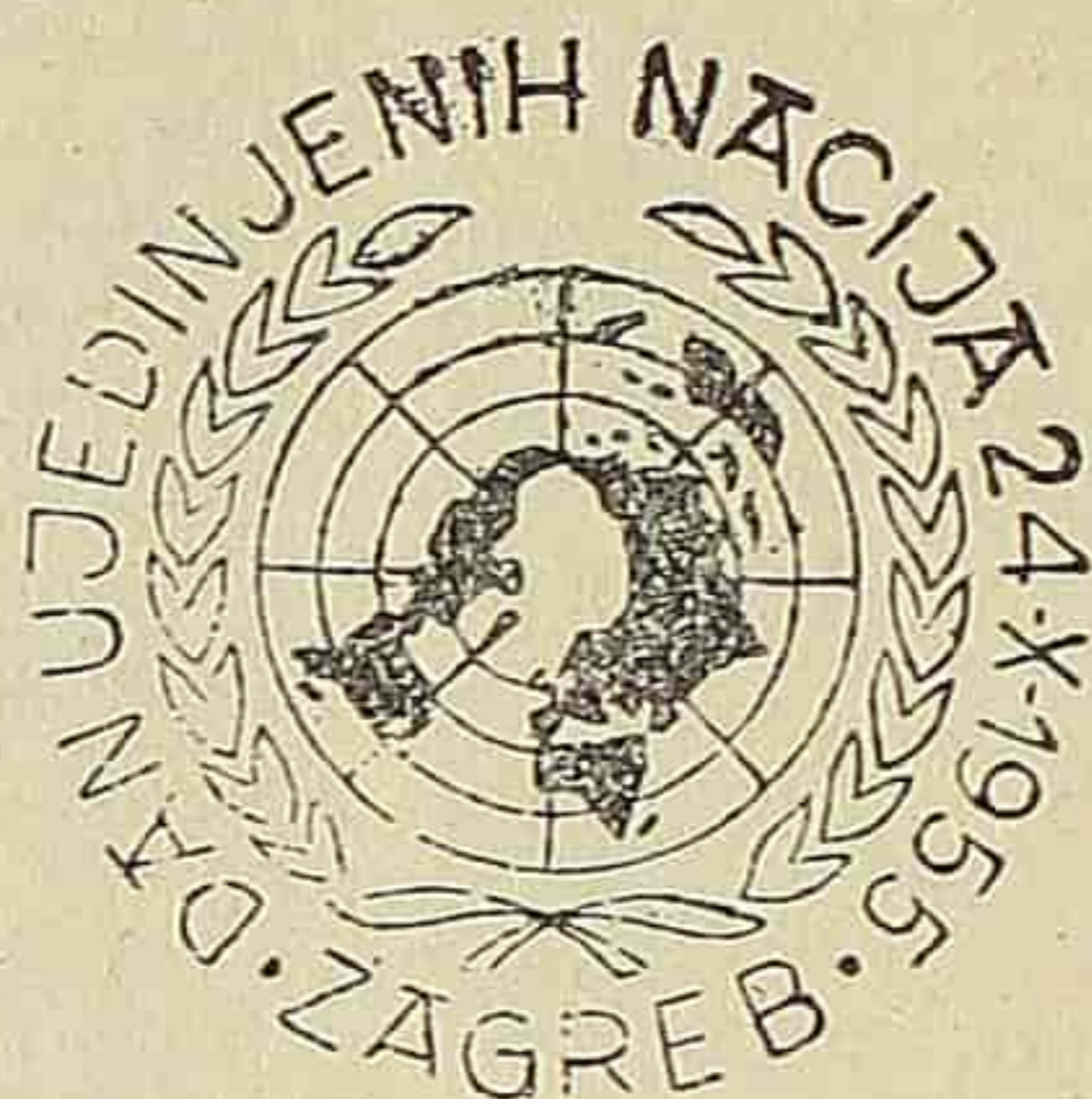
Прве српске порто марке изашле су 1 априла 1895 г. Нацрте је израдио проф. Ђорђе Миловановић. Можда није без интереса поменути да српска поштанска управа није мењала цртеже све до пропасти Србије у Првом светском рату, иако је било четири издања порто марака, која се међусобно разликују по бојама, папиру и зупчању.

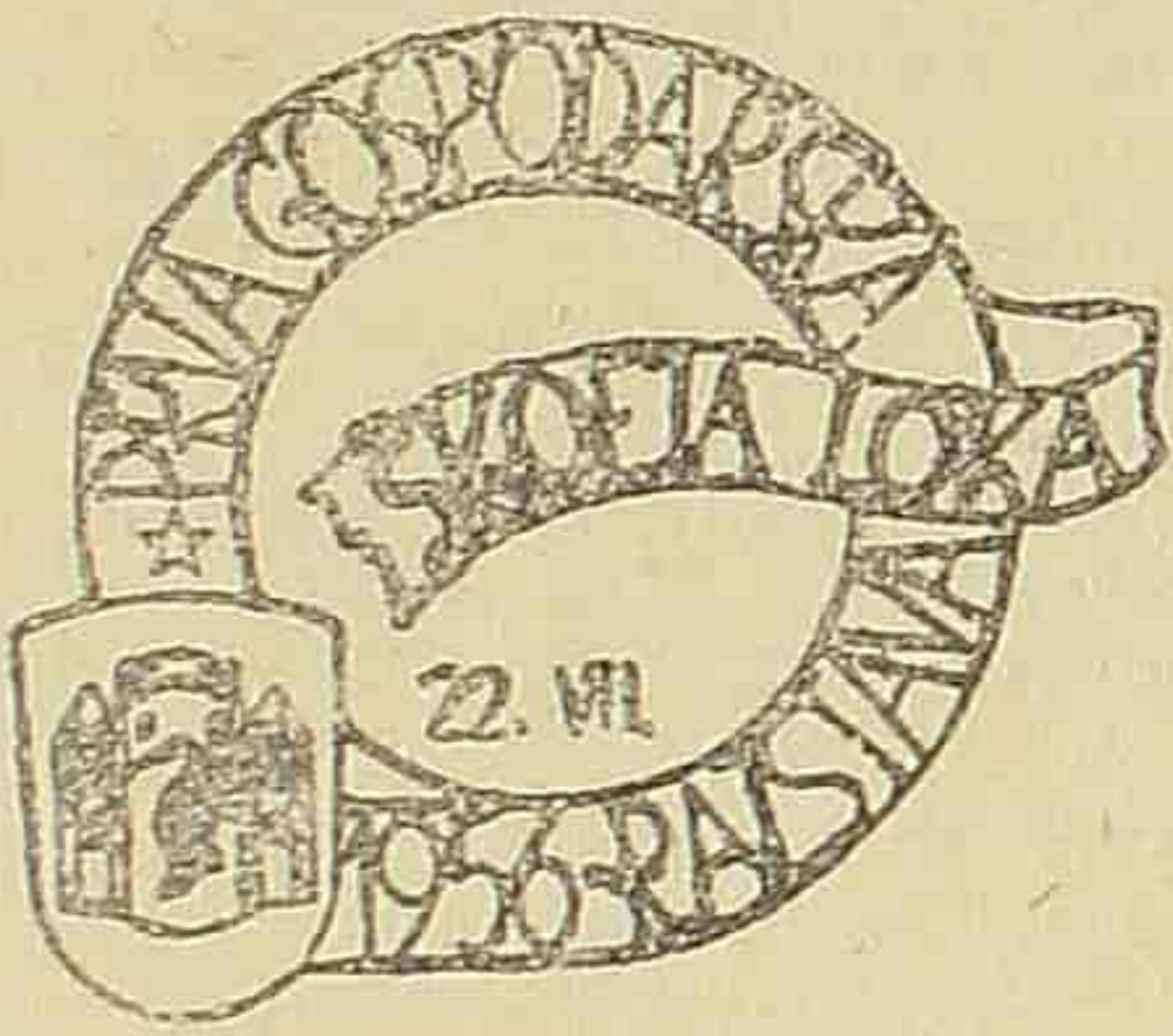
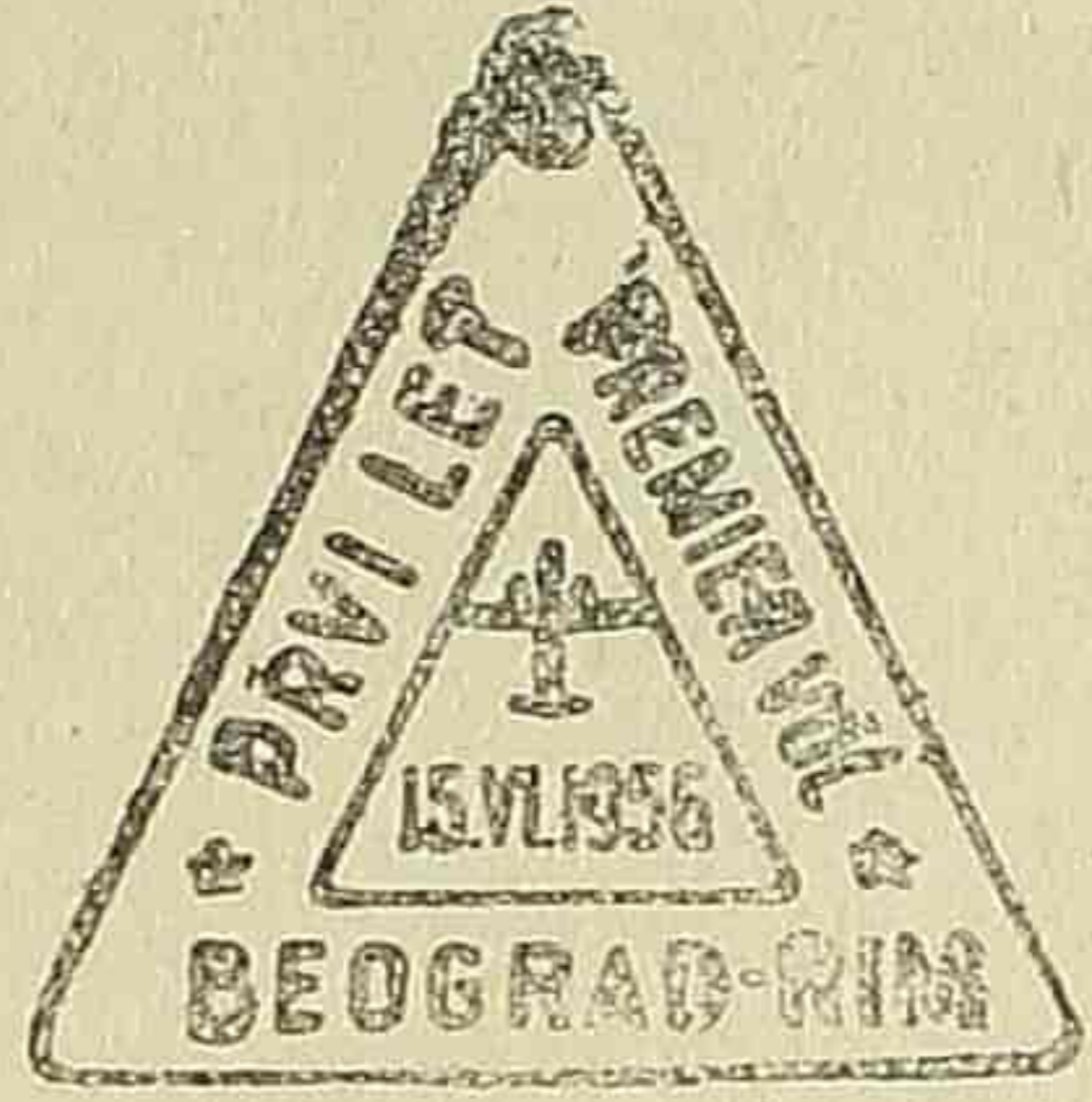
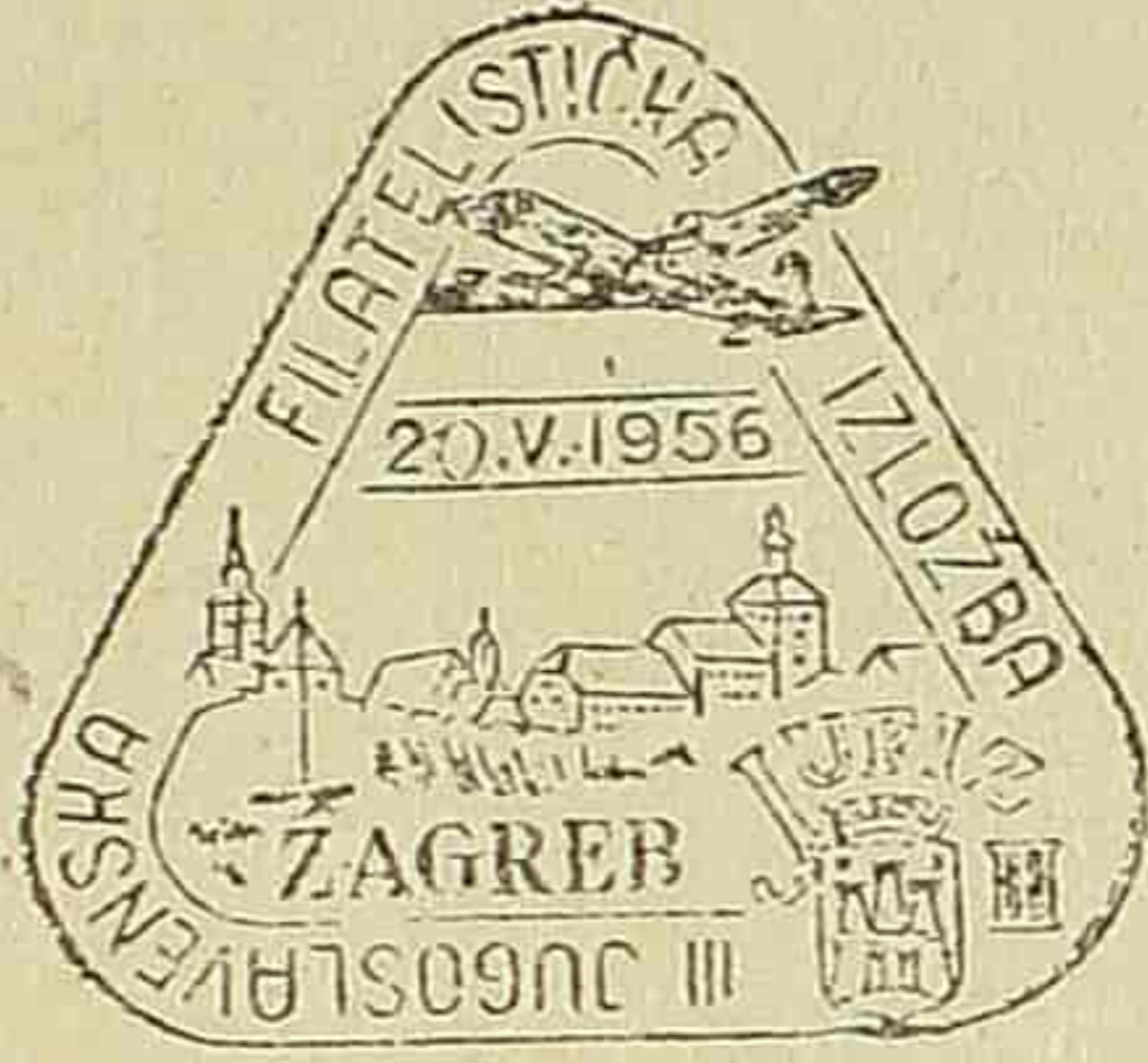
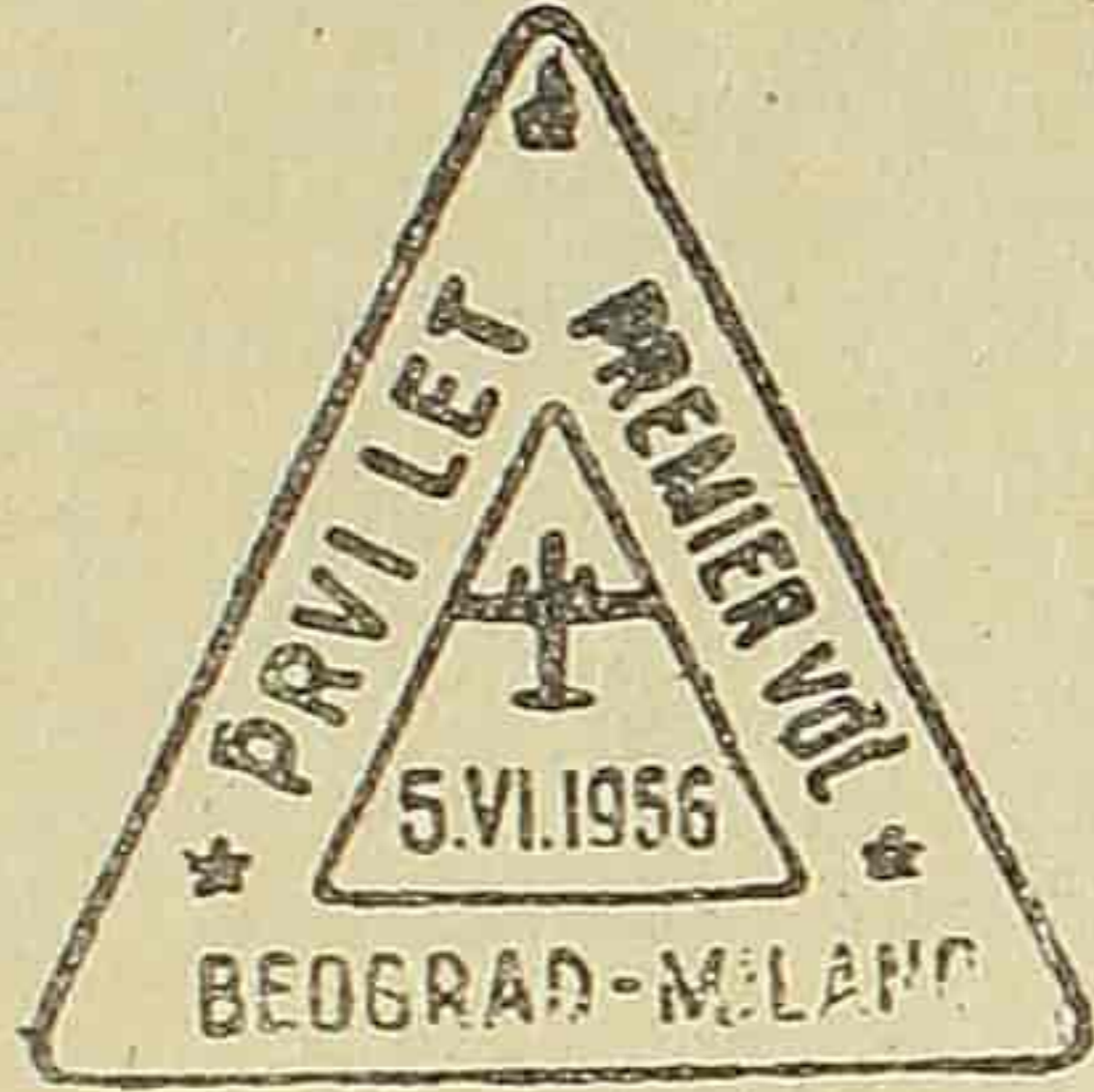
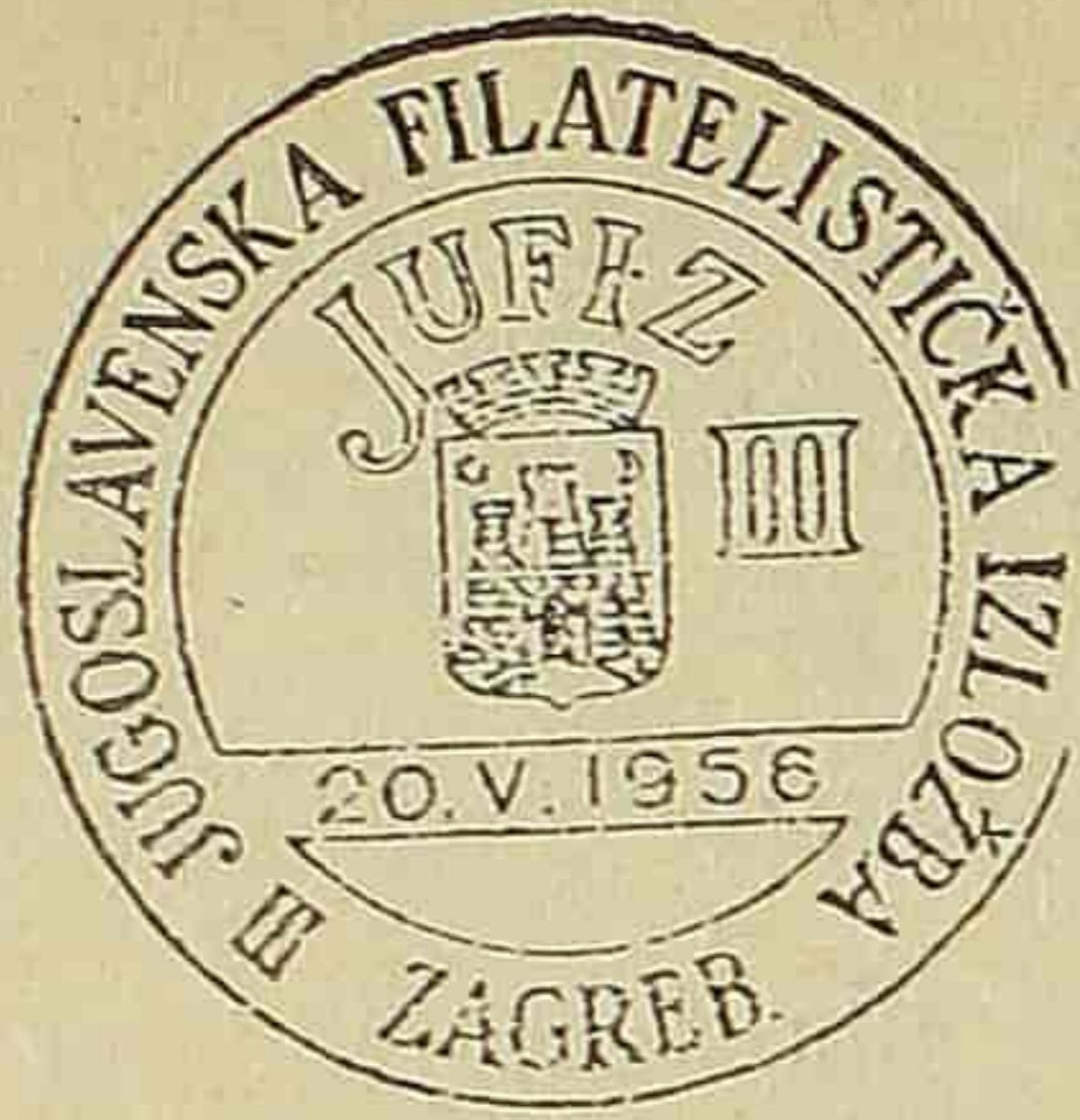
Доцкан у јесен 1915 године српска војска повлачила се преко Албаније за Грчку. Заједно с војском евакуисан је и депо поштанских марака све до Пећи. Како је, међутим, даље преношење било немогуће, цео депо је спаљен. У међувремену престале су с радом и све српске поште. Настао је период тешке непријатељске окупације. Српске марке нису биле у употреби све до 1 октобра 1918 г. Тада је изашло прво издање марака у још необновљеној Србији.

narodne federacije putničkih biroa (FIAV) u Dubrovniku; odobrenje G. D. P. Br. 8435 od 7. X. 1955. — Tekst: „XXIX KONGRES FIAV DUBROVNIK“. — Ov. (bez okv.) 29 : 41^{1/2}. — C.

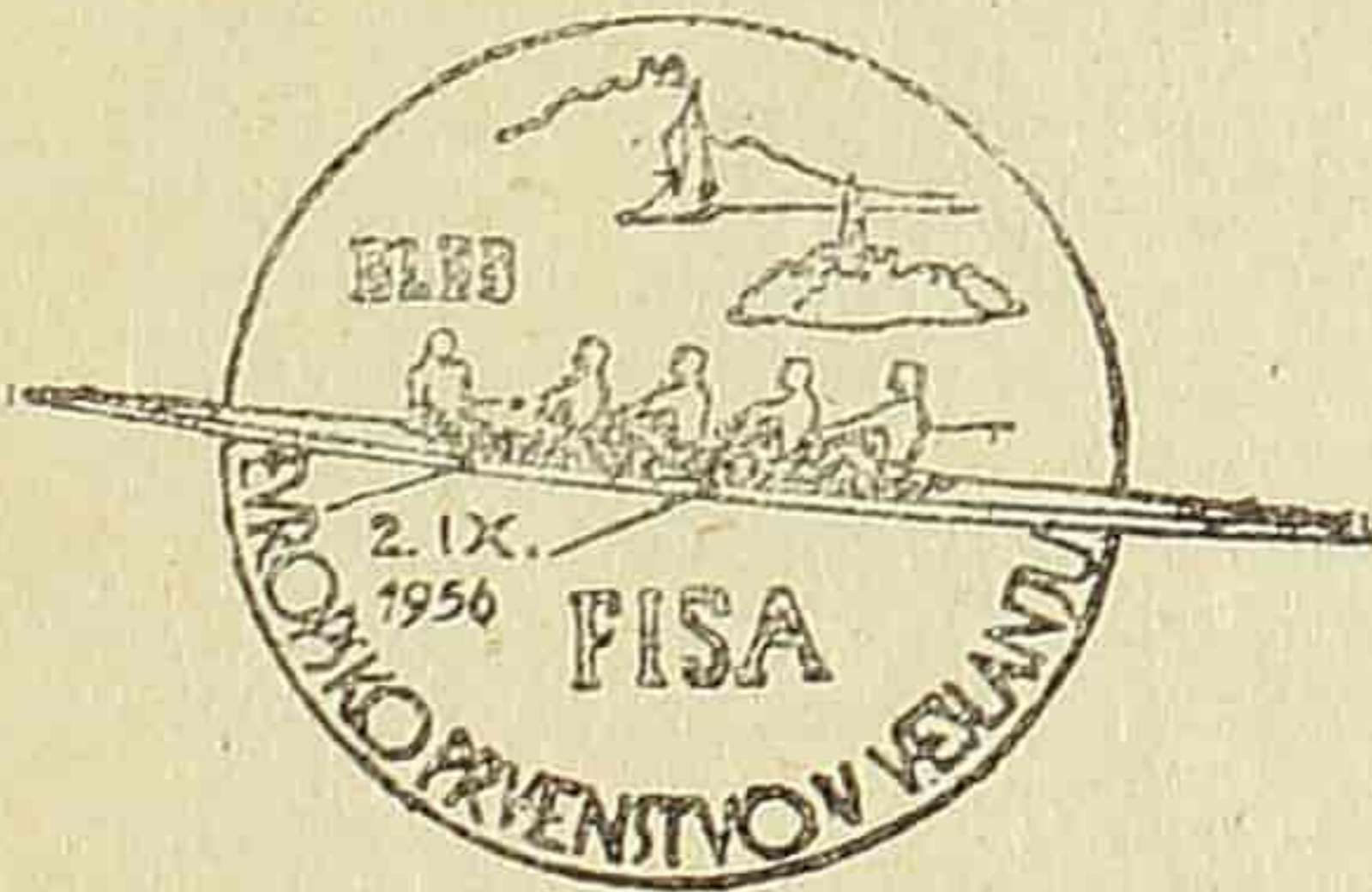
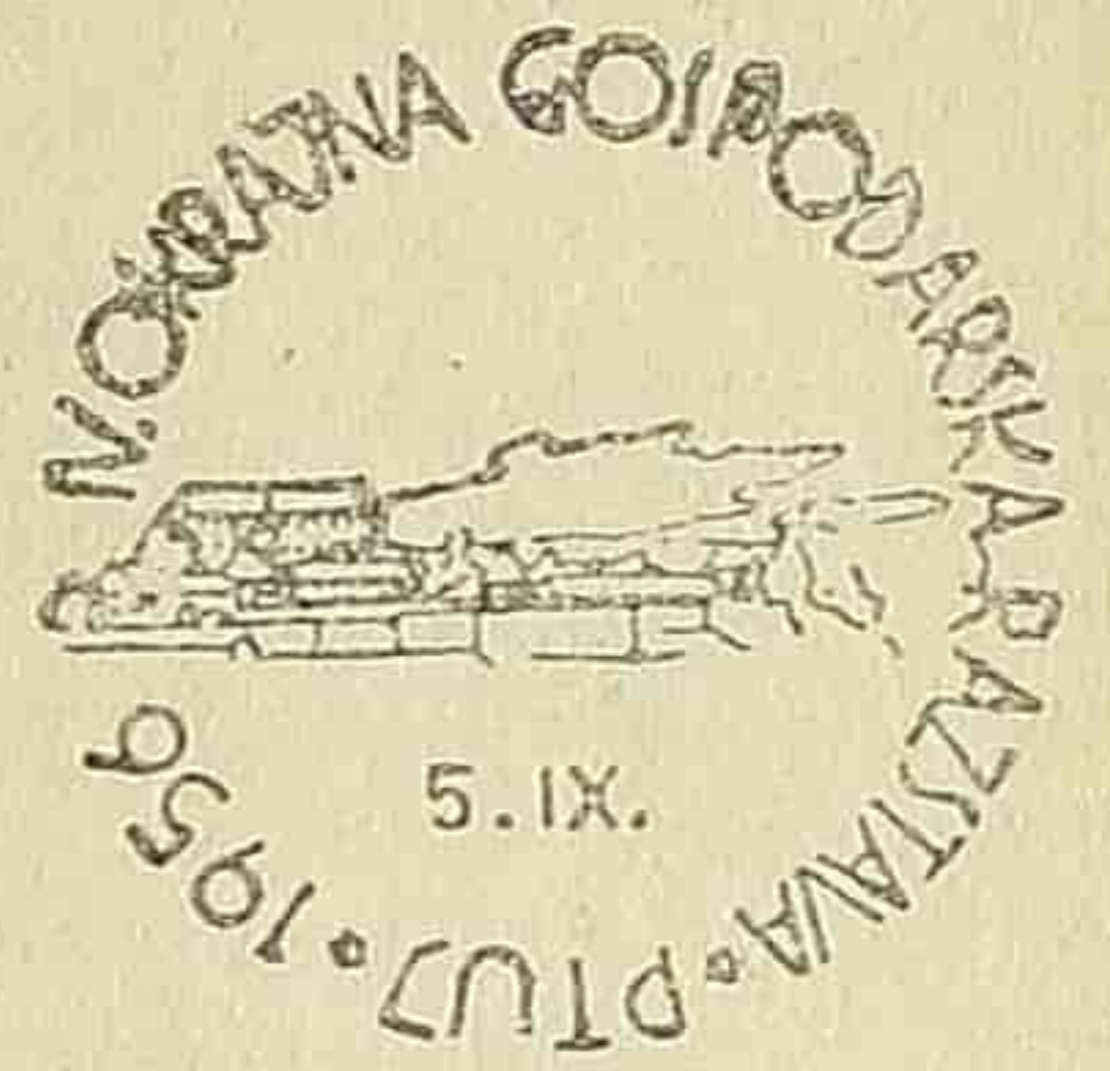
FNRJ — 372. ZAGREB. — 21—31. X. 1955, за I poljoprivrednu izložbu Hrvatske u Zagrebu; odobrenje G. D. P. Br. 8023; u izložbenoj pošti. — Tekst: „PRVA POLJOPRIVREDNA IZLOŽBA HRVATSKE“. — Oor. (bez okv.) 30. — C.

FNRJ — 373. BEOGRAD. — 24. X. 1955, за Dan Ujedinjeni Nacija; odobrenje G. D. P. Br. 9510; na pošti Beograd 1. — Tekst: „DAN UJEDIŃENIH NACIJA 24. X. 1955 / BEOGRAD“. — Okr. (bez okv.) 34^{1/2}. — C.

SAJAM TEKSTILA I TEKSTILNIH MAŠINA-LESKOVAC. 15.VII.1956

FNRJ — 374. ZAGREB. — 24. X. 1955, za Dan Ujedinjenih Nacija, kao pod 373. — Tekst: „DAN UJEDINJENIH NACIJA 24. X- 1955 / ZAGREB”. — C.

FNRJ — 375. LJUBLJANA. — 24. X. 1955, za Dan Ujedinjenih Nacija, kao pod 373. — Tekst: „DAN ZDRUŽENIH NARODOV 24. X. 1955 / LJUBLJANA”. — C.

FNRJ — 376. SARAJEVO. — 24. X. 1955, za Dan Ujedinjenih Nacija, kao pod 373. — Tekst: „ДАН УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА 24-X-1955 / SARAJEVO”. — C.

FNRJ — 377. SKOPJE. — 24. X. 1955, za Dan Ujedinjenih Nacija, kao pod 373. — Tekst: „ДАН НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ 24-X-1955 / SKOPJE”. — Kr. 35^{1/2}. — C.

FNRJ — 378. TITOGRAĐ. — 24. X. 1955, za Dan Ujedinjenih Nacija, Tekst: „ДАН УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА 24. X. 1955 / ТИТОГРАД”. — Kr. 35^{1/2}. — C.

FNRJ — 379. BEOGRAD. — 13—19. XI. 1955, za „Nedelju prikupljanja istoriske građe u Beogradu; odobrenje G. D. P. Br. 10249 od 4. XI. 1955; na pošti Beograd 1. — Tekst: „NEDELJA PRIKUPLANJA ISTORISKE GRAĐE”. — Kr. 30. — C.

FNRJ — 380. LJUBLJANA. — 19 do 28. XI. 1955, za „Nedelju štampe i radija”, za proslavu 10 godišnjice; odobrenje G. D. P. Br. 10517 od 15. XI. 1955. — Tekst: TE-DEN / TISKA / IN RADIA / 10 / LET”. — 4 str. (bez okv.) 30^{1/2}:29. — C.

FNRJ — 381. BEOGRAD. — 20—28. XI. 1955, za „Nedelju štampe i radija”; odobrenje G. D. P. Br. 9509 od 7. X. 1955; na izložbi štampe i radija u Beogradu. — Tekst: НЕДЕЉА ШТАМПЕ И РАДИЈА”. — Okr. (bez okv.) 31^{1/2}. — C.

FNRJ — 382. VUKOVAR. — 31. XII. 1955, za 240 godišnjicu pošte u Vukovaru; odobrenje G. D. P. Br. 11509 od 17. XII. 1955. — Tekst: „240. GODIŠNJICA POŠTE / VUKOVAR”. — Okr. (bez okv.) 35. — C.

FNRJ — 383. RATEČE-PLANICA. — 9—12. II. 1956, za međunarodnu smučarsku utakmicu na Planici; odobrenje G. D. P. Br. 899 od 25. I. 1956. — Tekst: „V. COUPE KURIKKALA / RATEČE — PLANICA”. —; na ispostavi pošte Rateče-Planica. — Okrugao (bez okv.) 30. — C.

FNRJ — 384. PALE-JAHORINA. — 17—18. III. 1956, za III međunarodno takmičenje na Jahorini; odobrenje G. D. P. Br. 2986 od 9. III. 1956; na privremenoj pošti na Jahorini. — Tekst: „III JAHORINSKI KUP / MEĐUNARODNO TAKMIČENJE U SLALOMU I VELESLALOMU”. — Ov. 48:36 ((bez okv.)). — C.

FNRJ — 385. ZAGREB. — 20—27. V. 1956, za III jugoslovensku filatelističku izložbu — JUFIZ III; odobrenje G. D. P.

Br. 2899 od 27. III. 1956; na izložbenoj ispostavi. — Tekst: „III JUGOSLOVENSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA / ZAGREB”. — Prst. M. 35/25. — C.

FNRJ — 386. ZAGREB. — 20—27. V. 1956, za III jugoslovensku filatelističku izložbu — JUFIZ III; odobrenje G. D. P. Br. 2899 od 27. III. 1956; na izložbenoj ispostavi. — Tekst: „III JUGOSLOVENSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA”. — 3 str. 35^{1/2}:32^{1/2}. — C.

FNRJ — 387. BEOGRAD. — 5. VI. 1956, za prvi let Beograd — Milano; na pošti Beograd 1. — Tekst: „PRVI LET / PREMIER VOL / BEOGRAD — MILANO”. — 3 str. (sa zaoblj. ugl.) 33^{1/2}:34. — C.

FNRJ — 388. KRAGUJEVAC. — 15—25. VI. 1956, za Prvi republički slet Saveza za telesno vaspitanje Srbije „Partizana”; odobrenje G. D. P. Br. 6206 od 11. VI. 1956; na pošti Kragujevac. — Tekst: „I РЕПУБЛИЧКИ СЛЕТ ПАРТИЗАНА / СРБИЈЕ У КРАГУЈЕВЦУ”. — Kr. 33. — C.

FNRJ — 389. BEOGRAD. — 16. VI. 1956, povodom uspostavljanja vazdušnog saobraćaja između Beograda i Rima; na pošti Beograd 1. — Tekst: „PRVI LET / PREMIER VOL / BEOGRAD — RIM”. — 3 str. (sa zaoblj. uglovima) 33^{1/2}:34. — Lj.

FNRJ — 390. PEĆ — PROKLETIJE. — 4—8. VII. 1956, povodom Petog sleta planinara Jugoslavije na Prokletijama; odobrenje G. D. P. Br. 6226 od 13. VI. 1956; na ispostavi pošte Peć na Prokletijama. — Tekst: „V SLET PLANINARA JUGOSLAVIJE / PROKLETIJE / PEĆ”. — Okr. M. (bez okv. 34. — C.

FNRJ — 391. ŠKOFJA LOKA. — 14—22. VII. 1956, za privrednu izložbu u Šk. Loci; odobrenje G. D. P. Br. 6231 od 25. VI. 1956; na izložbenoj pošti (prvog dana), a zatim na pošti Škofja Loka. — Tekst: „PRVA GOSPODARSKA / RAZSTAVA / ŠKOFJA LOKA”. — Prst. 30 / 20. — C.

FNRJ — 392. LESKOVAC. — 15—22. VII. 1956, za sajam tekstila i tekstilnih mašina; odobrenje G. D. P. Br. 6370 od 25. VI. 1956 na pošti u Leskovcu. — Tekst: „SAJAM TEKSTILA / I TEKSTILNIH / MAŠINA — LESKOVAC”. — Bez okv. 47 / 19. — C.

FNRJ — 393. BEOGRAD. — 24—30. VII. 1956, za 29 kongres radničkog esperantskog društva; odobrenje G. D. P. Br. 7183 od 19. VII. 1956; na ispostavi pošte Beograd 1 u kongresnim prostorijama na Kolarčevom univerzitetu. — Tekst: „29-a S. A. T. KONGRESO — BEOGRAD / 24—30. VII. 1956 / ESPERANTO”. — Okr. (bez okv.) 36. — C.

FNRJ — 394. MARIBOR. — 27. VII—5. VIII. 1956, za XIII mariborsku nedelju; odobrenje G. D. P. Br. 7073 od 10. VII. 1956; na izložbenoj ispostavi pošte Mari-

bor 1. — Tekst: „XIII MARIBORSKI TEDEN”. — Bez okv. 25^{1/2}/35. — C.

FNRJ — 395. STARI GRAD. — 19. VIII. 1956, za proslavu 400 godišnjice „Ribanja i ribarskog prigovaranja” Petra Hektorovića; odobrenje G. D. P. Br. 2811 od 27. VII. 1956; na pošti Stari Grad (na Hvaru). — Tekst: „PETAR HEKTOROVIC / STARI GRAD 19. VIII. 1956”, u sredini „RIBANJE I / RIBARSTVO / PRIGOVARANJE”. Okr. (bez okv.) 36. — C.

FNRJ — 396. BLED. — 24. VIII—2. IX. 1956, za vreme takmičenja u veslanju na Bledskom jezeru; odobrenje G. D. P. Br. 5428 od 26. VI. 1956; na isturenoj pošti na Bledu. — Tekst: „EVROPSKO PRVENSTVO V VESLANJU — FISA”. — Kr. 31^{1/2}. — C.

FNRJ — 397. PTUJ. — 25. VIII.—5. IX. 1956, za IV okružnu privrednu izložbu u

Ptuju; odobrenje G. D. P. Br. 7032 od 11. VIII. 1956; u izložbenim prostorijama (prvog dana), a dalje na pošti Ptuj. — Tekst: „IV OKRAJNA GOSPODARSKA RAZSTAVA PTUJ 1956”. — Okr. (bez okv.) 32^{1/2}. — C.

FNRJ — 398. KRANJ. — 16. IX. 1956, za proslavu 20 godišnjice velikog štrajka tekstilnih radnika u Kranju; odobrenje G. D. P. Br. 7686 od 23. VII. 1956; u izložbenim prostorijama u Kranju. — Tekst: „PROSLAVA 20 LETNICE VELIKE TEKSTILNE STAVKE / SLOVENIJE”. — Okr. (bez okv.) 30. — C.

FNRJ — 399. BEOGRAD. — 16—30. IX. 1956, za „Nedelju arhiva”; odobrenje G. D. P. Br. 9582 od 13. IX. 1956, na pošti Beograd 1. — Tekst: „НЕДЕЉА АРХИВА 16—30. IX. 1956 / БЕОГРАД”. — Okr. M. (bez okv.) 32. — C.

Др С. Петковић

Српске марке у британском музеју

Приликом краћег бављења у Лондону прошле године могао сам, само у журби, да видим колекције марака у Британском музеју... Овога пута сам посветио пажњу баш нашим маркама, тамо изложеним у великој колекцији Tappling-а, коју је овај још поодавна даровао музеју.

Постајале су 4 велике колекције класичних марака. Вероватно да је највећа била Фераријева, добро позната и на великом гласу. Она је распродата 1921-2 године, после смрти овог страшног колекционара, о коме се сада пишу фељтони (в. „Balasse Magazine”). Колекција Артура Хинда је распродата после Првог светског рата. Колекција Caspary на распродаји је већ две године у кући Хармера. Колекција Tappling је целокупна у Британском музеју.

Све ове збирке садржале су и српске марке. Код Ферарија је била најјача позната збирка Србије. Ту је био једини познати примерак tête — bêche кнеза Милана од 1 паре, купљен вероватно из збирке краља Милана. У овој збирци су се налазили и примерци 1 паре трећег издања кнеза Михаила, наше најређе марке, као и неколико примерака новинских марака „грбуша“ од 2 паре у зеленој боји, блокови бечког издања, незупчани парови по средини итд. Велики део те збирке купио је пок. Ротшилд, а после његове смрти распродата је у Паризу.

Не знам шта је од Србије садржала збирка А. Хинда.

Део Србије из Caspary-еве збирке недавно је распродат код Хармера у Њу-

јорку, али у погледу Србије та је збирка била доста оскудна. Сем једног примерка „грбуше“ од 2 паре у зеленој боји и три табака „грбуша“ другог и трећег издања, није било ничега бољег.

Међутим, Tappling-ова колекција заслужује особиту пажњу. Наиме, овај сакупљач поклонио је збирку, која обухвата цео свет од 1840 до 1890 године. Ово је ванредна збирка и садржи многе високе раритете, чија појединачна вредност прелази милион динара. Србија има своје интересантности. Ја ћу се осврнути само на оно, што би нас могло специјално интересовати.

Новинске 1866 тзв. „грбуше“. Друго издање је стављено пре првог. Вероватно да у то време нису знали добро да га разликују по времену штампања. Друго издање је приказано у добрим варијететима и у једном табаку од 1 и 2 паре, као и треће издање у табаку. Код првог издања, показан је златни тисак „грбуше“ од 2 паре у два примерка. На једном тамнијем пише да је проба (proof), а други је помешан с осталима. Прошле године у брзини нисам добро видео и, питавши наше познаваоце Србије у Београду и унутрашњости, неки ми рекоше да им то није познато, а други (двојица) да су то видели, а један чак да је имао. Међутим, загледавши боље видео сам сада да су то ординарни фалсификати, по облику и слици већ описани од Дерока. Велика и доле уска круна одмах их одаје. Дакле, Tappling и ондашњи стручњаци, који су му уређивали збирку, нису тада умели да разликују фал-

сификате „грбуша“. Али је још драгоценији доказ, да је у то време било фалсификата „грбуша“. Од тих фалсификата се налазе од 1 и од 2 паре у збирци С. Остојића.

Друга интересантност је грешка у боји — то јест 2 паре у зеленој боји. По облику изгледа ми свакако да су сва три комада оригинала. Међутим, тон отступа од мени познатих оригинала, које сам видео у више примерака и на разним местима. Наиме, овде је тон зелено-плав од светлог до тамног, идући од лева на десно, како су поређана ова три комада. Можда је промена климе учинила да је до овога дошло; марке су већ дуго покривене стаклом и леже деценијама у соби. Али то ми је ипак чудно! Друга опаска је лажан жиг на трећем комаду. Овај комад има два жига: један хоризонталан „наплаћен“, који ми није сличан жигу са слике у Дероковој књизи, нити на онај објављен од М. Вернера у нашем часопису. Изнад овог, у горњем левом углу је округао жиг Београда, свакако лажан, велики са врло танким словима, који нисам видео ни на маркама кнеза Михајла, ни кнеза Милана. Значи већ у то време је циркулисао наш лажни жиг, а ови га нису умели разликовати од правог, — иначе не би био у овој колекцији, или би био означен као лажан, као што је то чињено на маркама у неким другим деловима ове солидне збирке.

Дероко помиње у својој књизи „Историја поштанских марака Србије“ поништене примерке ове марке (2 паре зелена), али који су то комади? Можда ова?! А ови су врло проблематични. Тако можда отпада једини доказ да су и те марке биле поништаване.

Кнез Михајло 1866—1869. Бечко издање је заступљено са чистим примерцима: 3 по 10 пара, 5 по 20 пара и 2 по 40 пара. Одлични комади још и данас. Остало као обично са пуно варијација у тоновима, као и све врсте ПАРФ, па чак и смеђа двопарка, и то у пару. Међутим, оно што побуђује пажњу, то су примерци зупчани 12:12 од издања, за која мислимо да не постоје. То су, на пример, зупчани 12:12: 1 пара прво издање (познато као 9:9), затим 1 пара зелена (друго издање) (познато незупчано), 2 паре прво издање (познато као 9:9), 2 паре треће издање (познато као незупчано) и 2 паре друго издање (познато као незупчано). То ме је запањило прошлога пута (у октобру прошле године), али сада посматрајући дуже те зупце, дошао сам до уверења да то вероватно није оригинално зупчање. Марке су без примедбе у погледу тиска, — оригиналне су. Међутим, зупци су неправилни, делом врло заострени, делом тупи, неједнако распоређени и свакако

се одмах види да то није тип зупчања 12:12 бечког издања, нити београдског издања кнеза Милана. (Желео бих да неко од наших добрих стручњака то проучи!) С тим у вези поставља се питање и оригиналности комада београдског издања кнеза Михајла (10, 20 и 40 пара), који су виђени са зупчањем 12:12 или 12:9, а можда и комада бечког издања зупчаних 9:9. Можда је још у то доба било већ лажних зупчања на нашим маркама и како се боље није познавало, то је тако и остало у овој недирнутој збирци.

Постоји и један примерак, сасвим типичан, трећег издања 1 паре незупчане са сликом кнеза Михајла. Сличан слици у Дероковој књизи: сасвим уљан, мутан у горњој половини, где се једва разликује цртеж. Дакле, и онда је био редак примерак, јер га има само у једном комаду у овој збирци.

Кнез Милан 1869—1880. Заступљени су чисти примерци (Збирка уопште садржи скоро само чисте примерке, а поништене изузетно) свих пет издања, али не сви нама познати варијетети у зупчању. Пре свега, овде су сва издања смешана уједно, а затим подељена према зупчању и боји. Свакако да се тада није знало за сва издања, ни за њихов редослед, нити за карактеристике. Од вреднијих примерака поменућу неке: чиста 35 пара 12:9, чиста II издање 9:9, 1 пара прво незупчано у средини у пару, неколико лепих примерака ређих зупчања, затим 10 пара трећег издања са делом жига „туде“ (вероватно од Студеница), три чиста комада 20 пара са зупчањем 12:9, вероватно другог и четвртог издања. Али, нема чисте, нити поништене 25 и 40 пара 12:12 првог издања!

Цела колекција је у стакленим плочама, које стоје усправно и могу се извлачити и посматрати у целости, фиксирани једним делом оквира плоче и покривене стаклом. — Србија, уопште узев, нешто је слабије заступљена у поређењу с другим државама, — мислим на највеће државе, — Енглеском, Америком, Француском. Италијанске и немачке државице заступљене су у таквој мери, да то претставља јединствену прилику за нас — да видимо поједине примерке.

Све у свему, једна корисна ствар за наше скупљаче и једна добра збирка наше Србије, која стоји на расположењу скупљачима целог света за студије.

Али, и леп пример родољубља једног колекционара, који је више волео да толико богатство остави своме народу на углед, него да из тога црпе користи. Тиме се Тарплинг овековечио у очима скупљача целог света, који могу да студирају овако велику збирку, док су друге напред поменуте дивне колекције, нажалост, сада растурене и распарчане.

ПТТ музеј у Београду

Дуго се чекало да Београд и цела Југославија добију ову установу. Протекло је неколико деценија од почетних радова до реализације замисли. У томе периоду, нарочито су активне последње године. Управник новог музеја, Зага Зестријановић са целим колективом заслужује пуно признање за велико заузимање и успешно решење овог горућег питања.

14 јула, уз рефлекторе и филмске камере, блиц-лампе и фото-апарате на свечан начин обележено је отварање ове културне установе. Музеј је отворио генерални директор ПТТ, друг Никола Милановић, који такође има велике заслуге у омогућавању отварања ове установе, која ће нам подићи углед у културном свету; отворио га је дужим говором, у коме је изнео историјат рада на оснивању музеја. Отварању је присуствовао већи број политичких, јавних, културних радника, затим службеника ПТТ струке и неколико наших угледних филателиста.

Музеј се налази у приземљу зграде Генералне дирекције ПТТ у Палмотићевој улици бр. 2, али је главни улаз у музеј у улици Мајке Јевросиме бр. 13. Просторије музеја су савремено адаптиране и архитектонски су врло успешно решене.

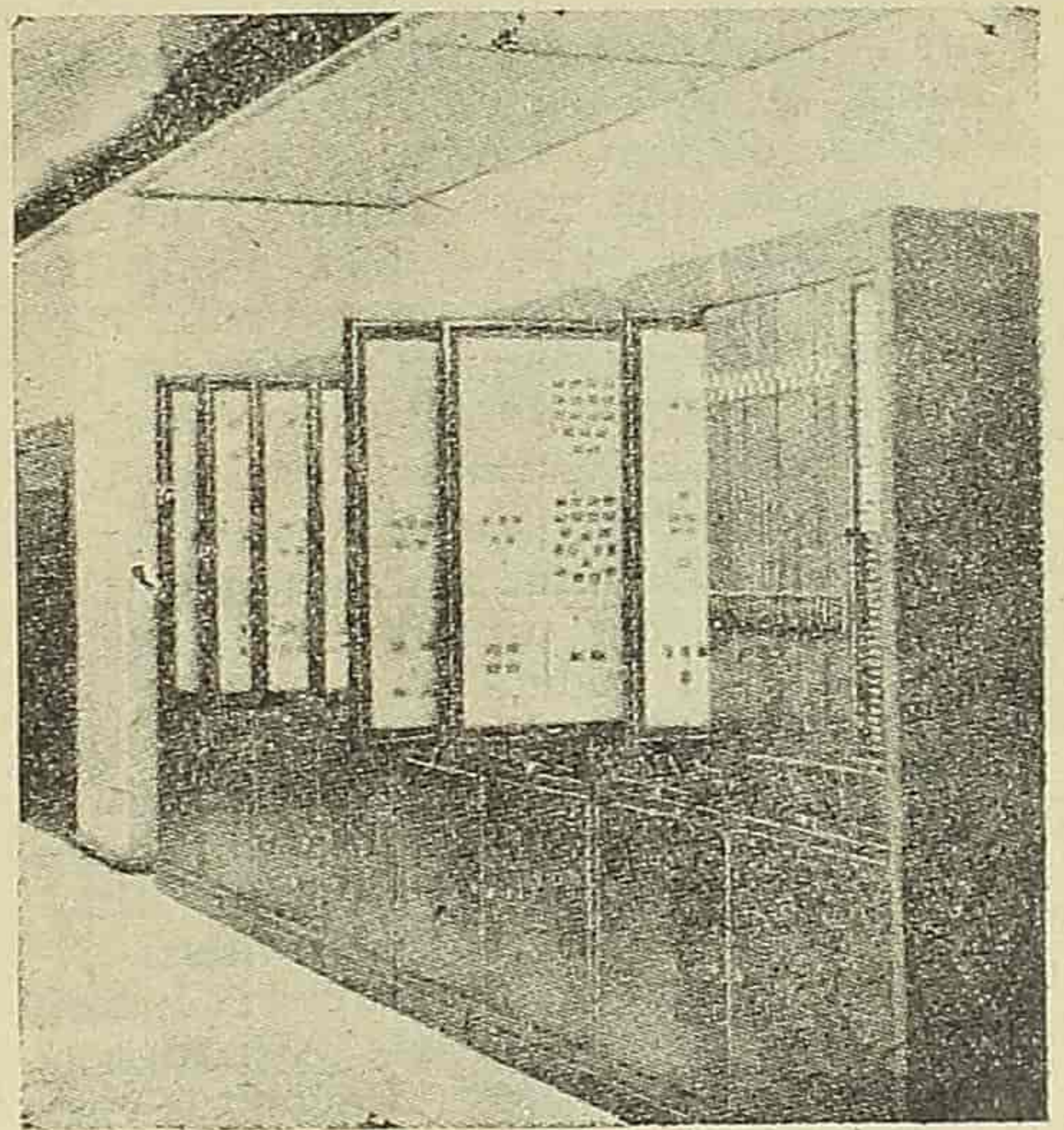
Музеј је подељен на девет сала, које нас неосетно воде кроз све гране делатности ПТТ установе.

У првој сали приказана је пошта кроз векове, а у следећој, преко макета и слика, средства и реквизити поштанског саобраћаја. Следеће три сале обрађују на врло интересантан начин телеграфију, телефонију и радио везе. У шестој сали међународне ПТТ везе третира се развој међународног поштанског саобраћаја све до данашњег дана путем Светског поштанског савеза. Следећа по реду је сала друштвено-политичког развоја, који је почео 1905 године првим конгресом у Нишу, а у свом току даље је део наше историје, славни дани НОБ-а; ту су ликови и бисте Народних хероја из редова ПТТ струке, имена оних ПТТ радника који су дали животе за данашњицу.

Осма сала садржи поштанске вредности. Начин експонирања је интересантан и модеран. На одговарајућим површинама ове сале изложени су идејни цртежи марка, наши и страни заслужни радници за проналазак марке, врсте технике примењиване при изради поштанске марке. Редовни и пригодни жигови, њихови отисци, нарочито они који су

употребљавани пре појаве марке. У посебним металним орманима прегледно и практично изложен је део богатих фондова поштанских марка овог музеја наше и иностраних поштанских управа. Затим долазе униформе ПТТ службеника и у деветој сали лепа поштанска дилижанса, поклон Претседника републике Маршала Тита. Дилижанса је саобраћала крајем прошлог века у Истри.

Критичари би можда имали и да поставе какве примедбе, али... сваки је почетак тежак и стицање искуства и време, уз добру вољу, задовољиће све разноврсне жеље.

Ово је у неколико потеза покушај приказа новог музеја, а не би требало да буде филателисте, који не би лично прошао кроз овај музеј, који смо с нестрпљењем годинама очекивали, да сам створи слику ове лепе установе. Ми очекујемо да то буде и центар за обавештења потребна за нашу филателију, тим пре што музеј има и лепу библиотеку, у чијем се саставу налази и библиотека предратног Југословенског филателистичког савеза, која ће корисно послужити и нашим филателистичким радницима.

Као периодична публикација ове установе почео је да излази „ПТТ АРХИВ“, чији је први број изишао пред само отварање музеја.

Поред пригодне марке и пригодног жига за дан отварања музеја издат је и укусан водић кроз ПТТ музеј.

Naši filatelisti — Dragan Novak

Jugoslovenski zaslužni radnik na filateliji — Dragan Novak proslavio je 3. avgusta svoj sedamdeseti rođendan.

Dragan Novak je najvredniji jugoslovenski filatelistički pisac. Njegov filatelistički rad susreće se na svakom koraku filatelističkog života Jugoslavije. Njegove godine ne smetaju mu da i danas stigne da prati rad i da učestvuje u radu svih naših organizacija. On je svoje ime vezao za večita vremena sa jugoslovenskom filatelijom.

Rođen je u Koreničanima kraj Daruvara, gde je svršio osnovnu školu. Gimnaziju je pohađao u Požezi i Zagrebu, a pravni fakultet u Zagrebu i u Pragu.

Bio je najpre u sudskoj službi, a od 1927. godine direktor filijale Državne hipotekarne banke, sa kog je položaja, dolaskom okupatora, penzionisan.

Kao sabirač maraka počinje u zrelijim godinama, ali se baca na filatelistički rad s najvišim elanom. Mada je bio poznat među filatelistima sa svojim zbirkama maraka, celina i blokova i sa njima postigao vrlo lepe uspehe na mnogim izložbama, za jugoslovensku filateliju je pak od naročite velike važnosti njegov rad na filatelističkoj književnosti.

Odmah posle Prvog svetskog rata javlja se sa svojim radovima u „Agrar Tagblatt“-u, i u njemu uređuje filatelističku rubriku do 1926. godine. Od 1923. godine vodi istu rubriku u „Novostima“. Njegovi se radovi zatim nalaze u mnogobrojnim filatelističkim časopisima, dnevnim listovima, almanasima i dr. Predratni „Filatelist“ (Zagreb—Beograd), „Hrvatski filatelistički vjesnik“ (Zagreb), „Jugosl. Philatel. Zentrale“ (Zagreb), „Donaupost“ (Bratislava), „Filatelistička Revue“ (Prag), „Die Postmarke“ (Beč), „Senf's Illustr. Briefmarken-Journal“ (Lajpcig), „Kolektor“ (Kranj), „Bener Briemf.-Zeitung“ (Bern), „Filatelija“ (Zagreb), „Filatelist“ (Zagreb) i mnogi drugi listovi objavljivali su mnogobrojne članke Dragana Novaka.

Novak je bio dugo vreme glavni urednik zagrebačke „Filatelije“ i „Priručnika maraka jugoslovenskih zemalja“.

Saradnik je i naših i stranih kataloga, u kojima obrađuje jugoslovenske marke.

Obradivao je razna područja jugoslovenske filatelije, a i razne opšte teme iz filatelije.

Njegov književni filatelistički rad toliko je obiman, da se ne može u jednom kratkom prigodnom članku ni približno pobrojati.

Bio je biran u upravne odbore saveza i hrvatskih filatelističkih društava, gde je saradivao sa puno volje i ulagao mnogo truda i filatelističkog znanja za njihovo unapređenje.

Takav njegov rad stekao mu je i zaslužna odlikovanja. Pored raznih srebrnih i zlatnih plaketa i medalja na raznim izložbama, on je i za svoj književni rad bio odlikovan.

1937. godine dodeljena mu je savezna plaketa Evžen Deroko. Ovo visoko filatelističko odlikovanje dobio je, drugi po redu od odlikovanih filatelista ovom plaketom, za svoj literarni rad i za zasluge oko osnivanja predratnog Jugoslovenskog filatelističkog saveza. — Od Hrvatskog filatelističkog saveza odlikovan je zlatnim počasnim znakom.

Bio je biran za počasnog člana Hrvatskog filatelističkog društva u Zagrebu, subotičkog filatelističkog društva „Bačka“ (1936. godine), „Društva novosadskih filatelista“ (1939) i dr. Filatelistična Zveza Slovenije bira ga za počasnog člana (1950. godine).

Bio je biran u počasne odbore i žirije na raznim izložbama u Jugoslaviji i u Pragu.

Saradnik je i našeg i stranih kataloga maraka, gde obrađuje jugoslovenske marke.

Njegovo je pero i danas još oštro; on i danas piše o svojoj filateliji za svoje filateliste, koji mu, svi, povodom njegove sedamdesetogodišnjice pored čestitanja izražavaju i tople želje da ga još dugi niz godina ne ispušta iz ruku.

A. P.

Omladinci, pioniri, učestvujte na Jugoslovenskoj omladinskoj izložbi koja se otvara 24. maja 1959. godine u Dubrovniku. Sva obaveštenja i pomoć u granicama mogućnosti dobićete preko: Saveza filatelista Srbije, Beograd, Pošt. fah 702.

Javite nam se.

O načinu štampanja prigodnih spomen maraka od 300 dinara STT-Vujna izdatih povodom Esperantskog kongresa u Zagrebu 1953 god.

U katalogu Jugofilatelije za 1958 godinu za ove marke rečeno je da su štampane u tabačićima od 12 i 8 primeraka (katalogski br. 22). Međutim, nije kazano koliko je od ukupne naklade od 15.000 primeraka štampano od jednih, a koliko od drugih tabačića. Kako za ovo pitanje među filatelistima još uvek vlada razumljivo interesovanje, a takođe i podvojenost u mišljenjima, prikupili smo podatke, do kojih smo mogli doći, i ovde ih objavljujemo.

Poštanska uprava STT-VUJNA poručila je kod Gen. direkcije PTT 15.000 primeraka ovih maraka. Direkcija je izdala nalog Zavodu za izradu novčanica u Beogradu za izradu ove količine maraka. Zavod je odmah uzeo u izradu ove marke i, kako je raspolagao papirom određene veličine na kome su se mogli štampati tabaci od 12 maraka, sačinjena je štamparska forma od 12 klišeja, i na ovaj način oštampano je svega 1.000 tabačića tj. 12.000 primeraka. U međuvremenu je počelo u Zavodu štampanje ovih maraka za odnosno jugoslovensko izdanje. Kako, međutim, više nije bilo papira za štampanje u tabačićima od 12 maraka, već samo od 8, štampanje maraka izvršeno je sa štamparskom pločom, koja je sadržavala 8 klišeja. Utvrđeno je da su sve marke od 300 dinara jugoslovenskog izdanja štampane samo u tabačićima od 8 primeraka.

Kad je Direkcija PTT u Kopru primila poručene marke i utvrdila da nedostaje 3000 primeraka, tražila je od Gen. direkcije da joj isporuči celu količinu od 15.000 primeraka tj. još 3.000, koliko je manje primila. Zavod nije imao više papira za ploču od 12 klišeja, pa je doštampavanje ovih 3.000 primeraka izvršeno sa štamparskom formom za 8 maraka. Prirodno je i objašnjivo da boja ovih naknadno doštampanih maraka nije u svemu istovetna sa bojom prvo oštampanih maraka i da tu postoje izvesna nijansiranja. Inače među markama nema nikakve druge razlike.

Prema tome, sve marke za Direkciju pošta STT-VUJNA štampane su na ovaj način i u ovim količinama:

A) Prvo štampanje: 12.000 u tabačićima od 12 maraka;

B) Drugo štampanje: 3.000 primeraka u tabačićima od 8 maraka;

Ukupno 15.000 primeraka.

U katalogu Jugofilatelije rečeno je i to da je crveni rubni pretisak na tabačićima od 8 maraka „Esperantski kongres (38a universala kongreso de esperanto 1953) Congresso dell'esperanto" špekulativne prirode. Kako je došlo do ovog pretiska?

Tadašnja i domaća i inostrana filatelistička štampa, naročito švajcarski list „Berner Briefmarken-Zeitung", u svojim napisima okarakterisala je ovu pojavu kao, blago rečeno, vrlo nezgodnu. Cumštajnov list objavio je da postoje 250 tabačića sa crvenim rubnim natpisima, koji su sa obratne strane numerisani brojevima od 1 do 250. Zainteresovan za ove marke, list je preko svog odeljka za novosti, zatražio objašnjenje od Vojne uprave u Kopru. Pismom od 19 oktobra 1953 Direkcija PTT u Kopru, između ostalog odgovorila je sledeće:

„Mi nismo poručili nikakve različite tabačiće.

I u pogledu razlike u boji kod ova dva tabačića — koja se uostalom može primetiti samo pri vrlo pažljivom posmatranju — pri narudžbi nije ništa bilo pomenuto. Ona se samo može pripisati nejednakoj mešavini boja.

Nismo primili nikakve tabačiće sa crvenim natpisom na rubovima tabačića i nepoznato nam je ko je za to mogao biti izdavalac naloga. — Na svaki način mi ćemo pojavu tabačića sa 8 maraka sa crvenim natpisom na rubovima — koji su nepravilno nazvani blokovi sa 8 maraka, — opozvati u našem službenom listu.

Marke su bile prodavane na poštanskim šalterima po nominalnim cenama. — Izdanje je već sada rasprodato."

Tako smo, verovatno, načisto s istorijom ovih maraka; znamo tačno koliko je i kako izvršeno štampanje i da je crveni pretisak privatna špekulativna tvorevina bez filatelističke vrednosti.

Ako je tačno ono što je objavljeno u „BBZ-u" iz Berna: da je sa crvenim pretiskom na rubovima bilo preštampano 250 tabačića, ostaje još da kažemo i to, da je u upotrebi bilo još 125 tabačića od 8 maraka, koji nisu imali ovaj crveni pretisak.

Каталог марака југословенских земаља за 1958 годину

Ове године добили смо ново издање — V издање нашег каталога. И код њега је задржан облик и распоред градива ранијег издања, — али је знатно повећано; док је IV издање имало 318 страна, ово има 354, — с истом величином листова. У ово издање каталога унесена су сва издања марака до краја 1957 године. Тиме је задовољена потреба сабирача југословенских марака, која је само донекле била постигнута литографисаном допуном каталога IV издања, издатом годину дана пре овог дефинитивног V издања.

Ово издање није само обичан каталог — ценовник, већ у знатној мери прелази у приручник, јер доноси многе корисне податке о маркама: о њиховом постанку, о творцима марака (уметницима — цртачима и граверима, о штампарским заводима), о материјалу употребљеном за израду марака, о начину израде, о величини издања, о времену важења и др. Ови подаци нису дати у потпуности за сва издања, али се свакако иде путем ка изради приручника, корисног за сваког сабирача наших марака.

Није лака обрада једног таквог каталога за југословенске марке, јер су Југославија и земље из којих је она састављена преживљавале многе промене у свом политичком животу, па је то утицало и на разноврсност издања марака. Почевши од кнежевине, па краљевине Србије и исто тако Црне Горе, па преко издања за Босну и Херцеговину, настају, после I светског рата и ослобођења, покрајинска издања за ослобођене покрајине, па заједничка — општа издања за целу краљевину; за време II светског рата јављају се многа окупациона издања, после ослобођења и разна привремена, помоћна издања по покрајинама и градовима, и најзад, општа издања за ФНРЈ, а упоредо с њима и издања за СТТ. — Сва су се та издања морала подвајати у посебне одељке, који су морали, сваки за себе, да буду пажљиво обрађени. То је изискивало много труда, али тај труд није био узалудан; — постигнут је задовољавајући успех. Истина, ту и тамо наћи ће се замерке, и оправдане, али оне нису од толике важности, да могу неповољно утицати на доброту каталога.

Као и за прошло издање, и сада ћу ја навести неке ствари, које по мом мишљењу треба исправити у наредном издању, кад већ није то учињено у овом

издању према мојим примедбама наведеним у приказу IV издања каталога.

Увод је више дотеран и — добар је; одговара уводима у великим европским каталозима и послужиће корисно сабирачима, који се буду служили овим каталогом. Али, налазим да је требало усвојити моје примедбе у приказу прошлог издања и исправити неке по мом мишљењу погрешне изразе. На пример, на стр. 9 у 9 реду опет је употребљен израз „необојене ивице“ на маркама место необојене рубне површине или необојени рубови око слике. Ивица је једна црта, линија и не може означавати површину слике. Исто тако у уводу код зупчања је задржан израз „величина зупчања“ место степен зупчања, који је израз по мом мишљењу тачнији. Сем тога задржано је и раније означавање разних зупчања код једне марке (код мешовитог зупчања).

Код натписа — имена држава — у заглављима појединих одељака та су имена отштампана ситнијим словима, а свакако их је требало отштампати баш крупнијим словима ради боље подвојености одељка.

У одељку за Србију (на стр. 16) пада у очи поновљени и у овом издању датум увођења државне поште у Србији „27 март 1840“. То је свакако требало да буде датум отварања поште за јавни саобраћај, а тај је датум у мају 1840 г., — према најстаријем нађеном писму то је 25 мај. То би требало исправити!

Одељак за предфилателистичка писма Србије је за нас од велике важности — како за филателију, тако и за историју пошта. Ради тога сматрам да би га требало прерадити, исправити грешке и унети нове податке до којих се у међувремену дошло. И сада сам мишљења да је сувишно било уводити у каталог оне поштанске линије из „Устројенија поштанског заведенија“ од 15 октобра 1843, а онај пасус иза пописа линија „Код прве линије у местима Крушевца и Брза Паланка постојале су само мензулане, док у свим осталим местима и поште и мензулане“ због нетачности требало је избацити. Да бих уштедео простор у часопису нећу овде наводити нетачности овог и других навода у овом одељку, већ упућујем на моју студију „Српске поште и поштански жигови од 1840 до 1866 године“ у новом „ПТТ архиву“ св. 1. Мишлим да ће приређивач наредног издања каталога тамо наћи доста материјала, на

основу кога би требало овај одељак прерадити (изменити табелу слика жигова, прерадити списак пошта и жигова и унети у списак ћирилична имена пошта, иста као на жиговима, са старим и новим правописом, увести датуме почетка и завршетка рада пошта поред њихових имена, па и време употребе жигова).

У одељку „Аустриска конзуларна пошта“ постоје грешке, које треба исправити. Утврђено је да је ова пошта отпочела рад 1 августа 1841, а не месеца марта те године (Види А. Бунгерца „Gros-ses Lexikon der Philatelie“ и Н. Гулана „Аустриски курири и аустриска конзуларна пошта у Београду“ у „ПТТ архиву“ св. 1 стр. 43), а престала с радом 30 септембра 1869, зашта постоји такође несумњив доказни материјал.

Мишљења сам да у одељку о маркама Србије треба увести датуме по новом календару и на тај начин постићи једнообразност у датумима са доцнијим југословенским издањима, а и са издањима Босне и Херцеговине, код којих је употребљаван нови календар, па би требало избећи и оно неугодно двојно означавање датума по старом и новом календару.

Она два пасуса (14 —21 ред) на стр. 30 треба пребацити у уводни део на стр. 29, пошто се односе на сва издања Србије.

Код многих издања Србије наведено је да све или само поједине вредности „постоје незупчане“. Требало би свуда додати да су то недовршене марке.

Ни у овом издању каталога нема ни речи о бугарским окупационим поштама у Србији за време I светског рата, иако их је било више него аустриских, на шта сам био скренуо пажњу у приказу IV издања каталога и упутио на мој чланак „Поште у Србији за време I светског рата“ у „Филателисти“ бр. 1, 2—3 за 1955 годину, у коме су изнети сви познати подаци о бугарским поштама и поштанским жиговима, који јако интересују наше филателисте.

Морам да поновим и свој предлог за уношење турских пошта у крајевима данашње Македоније и Космета пре Бал-

канских ратова, које су данас у ФНРЈ и имају важност за историју пошта и велико интересовање наших филателиста.

То исто важи и за турске поште и поштанске жигове у Нишу, Пироту, Лесковцу и Врању из времена пре ослобођења ових градова од Турака 1878 године.

Доста ствари понављам у овом приказу из приказа IV издања каталога зато што сматрам да су неоправдано остале неуведене у ово ново издање каталога и што се надам да ће бити уведене у наредно издање.

Према истраживањима М. Цвјетковића објављеним у „ПТТ архиву“ на стр. 55—61 прва црногорска пошта почела је радити у априлу 1874 г., а не у мају, како је у предговору наведено, а 1 маја те године отпочела је употреба црногорских марака, пошт. жигова и др. — Према подацима, које сам ја прикупио, на тлу Црне Горе пре Балканских ратова постојале су турске поште у Берану, Бијелом Пољу, Гусињу, Ђаковици, Колашину, Мојковцу, Пећи, Плаву, Плевљима, Рожају, Тузима и Шаховићима, а у Подгорици пре 1878 године.

И у уводу за Босну и Херцеговину треба извршити поправку и допуну за турске поште, које су се почеле уводити 1846 године у Сарајеву, а затим су према потреби отворане још и у Мостару, Бањалуци, Травнику и 27 других места, а затворене су 1878 године, при уласку аустро-угарске војске у та места.

За Југославију нема ни у овом издању увода, у коме би требало да се каже укратко о њеном постанку и о претходним издањима, која су била употребљавана у крајевима који су били под Аустро-угарском, као и о предфилателистичким поштама и жиговима у тим крајевима.

На крају још да напоменем жељу сакупљача целина, а и ја мислим да би „Југофилателија“ учинила једну корисну ствар, ако би у идуће издање свог каталога унела и целине Југословенских земаља.

Čarolije poštanske marke

(Nastavak sa strane 94)

Amerikanci su specijalni skupljači. Godine 1946 primetio sam da jedan američki trgovac otkupljuje uz znatno višu cenu obične marke pod uslovom da su na originalnoj koverti koja nosi sasvim obična, odnosno veoma česta engleska prezimena i da su poštanski žigovi dovoljno stari. To su primetile i ostale moje engleske kolege.

Ubrzo sam imao objašnjenje za to: Amerikanci su odlično plaćali stara pisma sa poštanskim žigom iz Engleske, da bi pomoću njih dokazali — ili samo pretendovali — svoje englesko poreklo, koje je s one strane Atlantika vrhunac snobizma i aristokracije.

Jednoga jutra neki artiljerijski kapetan američke vojske dođe k meni.

— Zovem se Lujs Martin, reče mi. Imate li stare engleske koverta sa tim prezimenom?

— Imate sreće, rekoh mu. Imam jednu iz 1850 godine adresovanu na neku porodicu Martin u Bostonu, gradiću u unutrašnjosti Engleske.

Kapetan poskoči od sreće.

— Boston uzviknu. To je neočekivano prijatno. Mi baš živimo u američkom gradu Bostonu!

Bio je u tolikoj meri oduševljen da mi plati kovertu gotovo pet hiljada dolara.

Docnije sam čuo da je ovu kovertu stavio pod staklo na stolu svoga salona u Bostonu kao dokaz svoga porekla, ne uputivši čak ni svoju ženu i ćerku o ovoj sitnoj laži u pogledu svoje genealogije. Dve godine kasnije, gotovo sam bio zaboravio njegov slučaj, kad se kod mene u radnji pojavi mlada Amerikanka u pratnji mladića izričito francuskog naglaska.

— Gospodine Rouz, reče mi ona. Ja sam ćerka onoga Martina iz Amerike koji je, zahvaljujući vama, otkrio englesku granu naše porodice...

Kašljucao sam otežući odgovor. Plašio sam se da će doći do nekog prebacivanja s njene strane. Ali njena priča bila je zanimljivija no što sam očekivao. Mlada devojka je krenula iz Amerike u Englesku da poseti kolevku svoje porodice. U Bostonu, u Engleskoj, nije bilo nikoga više od porodice Martin, ali je onde saznala da su oni poreklom hugenoti iz Limoža odakle su usled verskih progona prebegli preko Lamanša. Devojka je otišla u Limož, u Francusku, da dalje traži svoju porodicu. Tamo je našla aristokratsku porodicu Martina i prikazala im se kao daleka rođaka iz Amerike. Ona se verila sa poslednjim izdankom stare loze, svojim dalekim rođakom, i vodi ga sada preko Atlantika...

Ako filatelija može da sklopi brak, mada i ovako zaobilaznim putevima, ona isto tako može i da ga rasturi. Strast pojedinih skupljača graniči se često sa fiksidelijama. Imao sam klijenta, tridesetpetogodišnjeg čoveka koji se potpuno posvetio markama. On je tražio od mene da ga u bilo koje doba dana i noći obavestim, čim mi do ruke dođe marka koju on naročito traži.

Pozvao sam ga telefonom jedno veče, pošto sam tada naišao na trag jedne marke, za kojom je on odavna čeznuo.

— Sjajno! reče on sa druge strane žice drhtavim glasom... Dolazim odmah po nju.

— Ali ne, rekoh mu, primiću je tek sutra oko dva popodne.

On začuta za trenutak-dva.

— To je teško, reče... Ali, svakako ću udesiti da dodem k vama u tri.

Bilo je tri i trideset, sledećeg dana, kada sam ugledao svog klijenta. Bio je svečano odeven, kao da ide na venčanje.

— Brzo, reče uzbuđenim glasom, pokažite mi je.

Posmatrao je marku dugo i zaljubljeno, konstatujući da je u odličnom stanju, platio je i ponovo izišao brzo, kao što je i ušao. Četvrt sata docnije k meni je ušao stariji čovek, takođe obučen kao da ide na venčanje, koji je sa trideset godina razlike, neobično ličio na moga klijenta.

— Da niste slučajno videli moga sina? reče mi, pošto mi je prethodno rekao kako se zove. On se venčava danas. Tek što se ceremonija u crkvi završila, nestao je bez traga. Svi ga čekaju pred crkvom. Kako mi je poznato da ste ga juče zvali telefonom i da je on „lud“ za markama, — ako smem to pred vama da kažem, — pomislio sam da nije požurio k vama...

Razlozi, koji navode ljude da strasno skupljaju marke, veoma su različiti. Poznavao sam jednog skupljača, koji se interesovao samo za marke sa religioznom sadržinom, a naročito marke emitovane u Vatikanu. Sem što je nosio izvanrednu veliku i lepu plavu bradu, činio se po svemu sasvim normalan čovek. Saznao sam, međutim, kasnije, da je zatvoren u ludnicu na traženje sopstvene žene. Uobrazio je bio da je papa Gregor I i odbio svoju ženu da je prizna kao takvu. Svemu je bila kriva jedna vatikanska marka, koja je prikazivala lik pape Gregora I, sa izvanredno lepom, plavom bradom. Čovek je od toga doba počeo da veruje, u svojoj bolesnoj psihi, u reinkarnaciju duša i sebe držao za rimskog davnoumrlog papu. Od tada je počeo da skuplja svoju izvanrednu retku i bogatu zbirku maraka sa svim serijama Gregora I, koja ga je dovela među zidove bolnice za duševno obolele.

Ali velike kolekcije uglavnom ne nastaju kao posledica toliko filatelističke strasti koliko, želje za uspešnim plasiranjem kapitala, — želje za bogaćenjem. Odistu, to je jedan od najboljih i najsigurnijih načina da se kapital povoljno plasira. Američki milijarder Artur Hajnd, koji je imao jednu od najlepših zbirki maraka na svetu, odlučio je da podeli sav svoj novac na dve jednake polovine, i jednu uloži u poslovne špekulacije, a drugu u marke. Nekoliko godina pre svoje smrti, posle trideset godina ovakvog dvostrukog poslovanja, konstatovao je da su mu marke donele deset puta više profita od finansijskih špekulacija, koje su uvek bile uspešne, mora se dodati.

Na taj način, čini se da je trgovcu markama veoma lako da zaradi znatan imetak. Nije to, međutim, uvek slučaj. On mora često da ulaže u marke ogroman novac, što pretstavlja uvek opasan rizik.

Specijalne serije maraka, koje komemoriraju izvesne važne događaje, predstavljaju filatelistima naročitu poslasticu, a još više od toga takve marke, stavljene na specijalne koverta i poslate na adresu skupljača istoga dana kada je marka iz-

data, — što se, naravno, vidi na poštanskom žigu. Za festival Velike Britanije 1951 godine smislio sam grandiozan plan. Festival je trebalo da se otvori 3 maja i ja sam saznao, da će se u parku, gde se festival priređuje, smestiti privremena pošta, koja će sva pisma žigošati specijalnim festivalskim žigom. Požurio sam organizatorima festivala i platio im dve hiljade funti za dozvolu da sagradim svoj paviljonom pokraj festivalske pošte sa ekskluzivnim pravom da prodajem marke za sve vreme trajanja festivala. Ali to nije bilo glavno. Naprotiv, to bi mi donelo samo siguran gubitak. Ja sam računao da ću na dan otvaranja festivala poslati industrijske količine maraka sa specijalnim festivalskim žigom.

Bio sam toliko ubeden u uspeh svoga poduhvata, najvećeg u celoj svojoj karijeri filateliste, da sam poručio petsto hiljada specijalnih koverata i otpočeo ogromnu kampanju reklame po dnevnim listovima. Nudio sam filatelistima celoga sveta kovertu festivala sa dve nove marke, adresovanu skupljaču i upućenu na sam dan emitovanja, otposlata i žigosanu na specijalnoj pošti na festivalu. Bio sam jedini čovek na svetu, koji je to mogao da uradi, bar na tako širokoj bazi. Porudžbine su stizale sa svih strana. Hiljade, desetine hiljada skupljača slali su svoje adrese i tražili da im se ovakav specijalitet pošalje u Francusku, u Nemačku, u Ameriku, Moskvu... Morao sam namah da angažujem čitav grad službenika sa šesdeset daktilografkinja, koje su pripremale kovertu pišući na njih adrese skupljača. — Morao sam ponovo da poručujem kovertu. Sve je to zahtevalo ogromne investicije. Ustvari, uložio sam u ovaj svoj projekt pedeset hiljada funti — više od pedeset miliona franaka, računajući da ću na njima zaraditi najmanje trećinu...

Moja glavna briga bilo je vreme: trebalo je u toku jednog jedinog dana i na jednom jedinom mestu predati ogroman broj koverata, na kojima marke treba da

su pažljivo prilepljene i žigovi sasvim vidljivi; radilo se o pošiljci strasnom skupljaču. Naročitom ljubaznošću direkcije pošta dobio sam dozvolu da otkupljujem marke 3 maja u 0,1 časova i pošta je pristala da na taj dan radi do osam časova uveče. Sa čitavim štabom devojaka, čiji je posao bio da celoga dana samo lepe marke na unapred spremljene koverte, računao sam da ću dobiti bitku. Uložio sam u poduhvat ceo svoj novac. Ali, aprila meseca počelo je da se govori, da vrt, u kome treba da bude priređen festival, neće biti gotov na vreme. Festival će ipak otpočeti 3 maja, i marke će biti emitovane toga dana, ali pošta i neke druge ustanove otpočće sa radom dve nedelje docnije. Svi moji lepi snovi su pali u vodu. Uprkos mojih molbi da se pošta otvori 3 maja, pošta je bila zatvorena i ja sam bio potpuno upropašćen.

Ali, ono što je bio razlog mojoj propasti, bio je istovremeno i razlog mome vraćanju u život! Pomoću specijalne serije krunisanja uspeo sam, unajmivši sve prodavnice maraka u Vindzoru da učinim ono što nisam mogao na festivalu. Potpuno sam povratio sav svoj novac, šaljući u ceo svet serije maraka povodom krunisanja, sa pošte u Vindzoru.

Jedan od mojih mušterija neočekivano me je potsetio na to pre nekoliko nedelja. Bio je to mladić čija mi fizionomija nije bila potpuno nepoznata.

— Gledajte, — reče mi on u radnji u Oksford Stritu, — imam ovde nekoliko porodičnih portreta, koje bih hteo da vam prodam.

Pružio mi je nekoliko prilično retkih maraka kraljice Viktorije, Eduarda II i Džordža V.

— Obogatili ste se zahvaljujući mojoj porodici, — dodade on smešeći se; — nadam se da ćete mi zahvaliti plativši ove marke po dobroj ceni.

Tek tada sam prepoznao svoga sabesednika.

Омладина сарађује

ИЗ ДОПИСА ИЗЛАГАЧА ПРВЕ ОМЛАДИНСКЕ ИЗЛОЖБЕ МАРАКА У НОВОМ САДУ

На столу лежи једанајест дописа, махом искиданих листова из свезака школских задатака, — једанајест младих рукописа. Покушаћу да саставим једну целину, кроз коју бих желео да читаоци, у оригиналу чују шта говори о себи, својој изложби и маркама — вредна омладина Новог Сада.

На дан 8 јуна отворена је Омладинска изложба марака у Новом Саду у школи „П. П. Његош.“ Изложба је била отво-

рена до 25 јуна, те ју је посетило више школа из Н. Сада, излетници из других места, као и многи индивидуални посетиоци.

Изложба је смештена у два великим учионицама, а материјал је монтиран у 33 витрине, 17 великих оквира под стаклом, на 20 школских столова под целофаном и на две велике зидне табле. Укупна површина може се узети око 80 стандардних витрина.

Изложени материјал може се поделити у 2 групе: на филателију и друго.

У групи филателије појављују се генералне збирке (комплет ФНФЈ, ВУЈНА, Данска, нова Мађарска итд.), тематске збирке (фауна, флора, развој саобраћаја на води, спорт и др.), обраде појединих тема откриће Америке, Дунав, Африка, напад на Египат и др.), почетничке збирке; „Ко је што?“ и др.

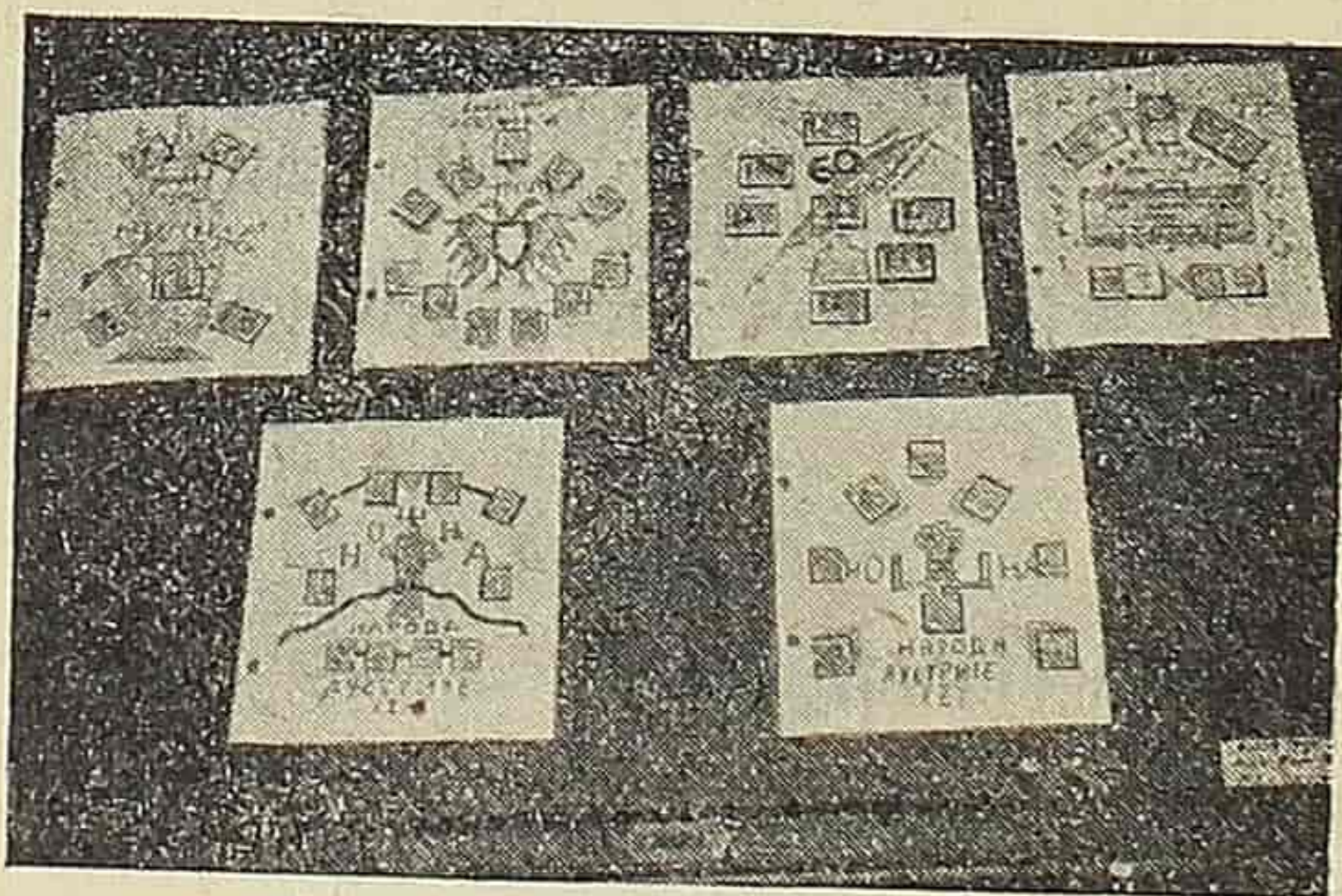
Ван филателије појављују се експонати са лепим етикетама за шибице; посебно падају у очи уметничка израда и

слике на јаланским етикетама. Надаље, „R“ налепнице и есперантске налепнице, као и фотографије излагача и њихових иностраних кореспондената.

Нј старији излагачи су од 18 година (деоје); најмлађи излагач је седмогодишњак, који зна да чита само ћирилицу и има потешкоће са читањем текстова на маркама. Просек старости је око 12—13 година.

Материјал су излагачи лепо средили, на прилично једноставан начин, са цр-

ним оквиром око марака. Излагачи су уложили много труда и воље; посебно треба споменути да су неколицина излагача лепили марке на вешто и укусно цртаним картонима и листовима албума.

Изложбу су посетили другови делегати годишње скупштине Савеза филателиста Југославије, а обишао ју је и претседник Савеза др Рибар. Како делегати са скупштине, тако и друг др Рибар дали су најлепше мишљење о изло-

жби — као добар пример за даљи рад са омладином.

А сада дајемо реч најмлађима:

„Ја сам јако задовољна са изложбом и мојим маркама. Ове године сам први пут излагала марке на Омладинској изложби. Излагала сам мађарске марке и многе друге. Преко целе године вредно сам сакупљала марке, јер ми највеће задовољство пружа филателија. Ја ћу се и даље бавити филателијом“, — пише Софија Стојадиновић, ученица IV разреда школе „П. П. Његош“.

Ученица исте школе и разреда, такође десетогодишња Нада Станишић послала је допис: „Ја сакупљам марке; имам марака из Русије, Кине, Мађарске, Енглеске, Шпаније, Француске, Грчке, Пољске, Бугарске, Аустрије, Немачке, Данске, Чехословачке и разне друге. Излажем Мађарску, Русију, Етиопију и друге разне марке“.

Ево и састава Вере Станишић, ученице IV разреда: „Ја сам већ пола године посетилац филателистичких састанака. На тим састанцима мењамо разне марке. Од свих тих марака мени се највише свиђају марке Белг. Конга. Путем филателије можемо угледати цео свет. Наша изложба марака траје десет дана. После изложбе добиће награду онај који има најлепше марке“.

„Зовем се Ивана Шенбергер и ученица сам школе за васпитаче. — Марке сакупљам већ пет година. — Прошле године сам постала члан филателиста Француске у Паризу. Скоро сваког месеца добијам циркуларе из разних европских држава, као и ваневропских. Ти циркулари много помажу нама, филателистима.“

На овој првој омладинској изложби... учествовала сам и ја као излагач разних писама и разгледница.

Јако волим да се дописујем са страним државама.

Иначе, о изложби могу само лепе речи рећи. Мора се признати да је ова изложба (иако смо је ми млађи припремили) била врло лепо уређена и сваки одељак је био интересантан и занимљив“.

Следећи допис дајемо у целини:

„Изложба филателиста је отворена од 8 - IV - 1958 до 15 ов. м. у школи „П. П. Његош“. Ја излажем ове марке: Русију, Немачку, Мађарску и разне марке. Ја први пут излажем марке, и интересује ме како ће бити оцењена. Моји другови и другарице из виших разреда, који се баве филателијом више година, — њихове су марке боље. Нашу изложбу је посетило доста посетилаца, а то су: из филателистичког клуба, наставници и родитељи. Наша филателиска изложба мислим да је успела. Ми смо ту уложили доста труда — Излагач, Љиљана

Делић, уч. ШБ разреда шк. „П. П. Ње-гош“.

Љубиша Коњовић почиње да се бави студијом наших марака. Он је изложио генералну збирку ФНРЈ марака нежигосаних, затим „Развој саобраћаја на води“ и „Грешке на маркама“.

Ево шта каже о последњем експонату:

„Трећа моја збирка на Омладинској изложби је „Грешке на маркама“. Ту нису приказане само грешке у штампи, него и грешке које су уметници — цртачи начинили. Тако, на пример, ту се налази коза која не личи на козу, Колумбо како гледа кроз дурбин, француски војник који пуца 1916 године из пушкoмитраљеза и још неке врло занимљиве ствари. Осим тога ту се налазе још и грешке у штампи. Навешћу неколико југословенских марака. У каталогу југословенских марака из 1958 године то су ове марке: марка старе Југославије редовног издања број 53б са грешком DNARA; марка бр. 133 са „ЈЈ“ уместо „ЈУ“; марка ФНРЈ бр. 343 (Раднички савети), на којој се налази врло интересантна грешка — на кажипрсту руке налази се врло оригиналан прстен, а испод њега једна мрља. Претражио сам неколико табака ових марака и нигде то нисам пронашао (по други пут). Изгледа да је то (било) странo тело (које је) после извесног времена отпало.“

„Ја сам почела да скупљам цео свет. Одустала сам од сакупљања целог света, кад сам видела у клубу спортске марке“, — пише Љиљана Илић, „Дупликате сам носила у клуб и тамо се мењала за спорт; и сада увек нађем нешто за моју збирку...“

„Са црним тушем правила сам оквире за марке и лепила их на милиметарску хартију. Кад је то било готово, — све извучено и залепљене марке, свака на своје место, ...“

Неколико дана пре отварања изложбе радили смо до десет, па чак и до два-најест часова...

Дошао је декоратер, који је са заставама Југославије и сликом друга Тита украсио салу, у којој су изложене марке“.

Слично пише и Ксенија Пржеваљски: „Почела сам са целим светом, али

кад сам видела колико би требало, да бих прикупила цео свет, одлучила сам се за флору и фауну целог света. Тако је почела да расте моја нова збирка. Редовно сваке недеље одлазим, с класером у руци, у клуб, да бих нашла нешто ново и занимљиво за моју збирку.“

Неколико дана пре но што ће се изложба отворити, чистили смо и прали оквире, да би били што уреднији. Млађим друговима смо шпартали и лепили марке, а неки су и сами радили задати им посао. Било је муке са млађима, помагали смо их у маркама, писали им и тражили им податке по каталозима и лексиконима, — а и млађи су нама помагали...

Последњи дан радили смо до касно у ноћ, јер многе ствари још нису биле потпуно готове, па смо морали да завршимо...“

Овај једанаести допис остао је непотписан. Ипак аутор се зна:

„За I омладинску изложбу у Н. Саду спремио сам два изложка: „Откриће Америке — Колумбово путовање“ и лексикон „Ко је ко — на маркама“.“

Почетна фаза израде првог изложка је цртање велике карте света. Иако сам требао нацртати само основне контуре континента, острва и мора, имао сам прилично муке. Желео сам да однос величине буде правилан и облици стварни. После приличних напора пошло ми је за руком да на великом „Хамер-папиру“ добијем контуре карте света...“

За други тематски изложак излагач даје овај закључак: „Намеравам употпунити овај лексикон тако да то буде у свим словима абецеде!“

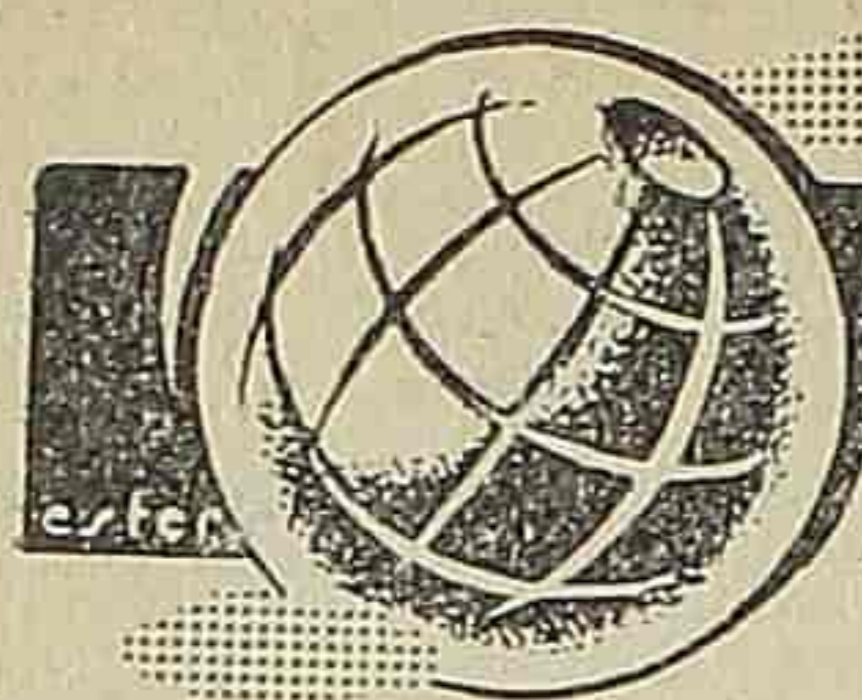
Надам се да ће читалац после ових приказа добити пуну слику ове лепе изложбе, великог труда новосадске омладине и још већег њиховог успеха.

Како је ово највећа манифестација наше омладине у овој години, одлучено је да се у овом броју часописа изнесе само овај приказ — у Омладинској страни, како би се „Филателиста“ на видан начин придружио општим честиткама филателистичкој омладини Новог Сада.

Честитамо вам и желимо вам нове и веће успехе у филателији!

Велика југословенска омладинска изложба у Дубровнику маја 1959 године биће највећи филателистички догађај код нас у идућој години.

Време је кратко зато омладинци и пионири још данас изаберите тему и почните са уређивањем изложака.

STOGODIŠNJICA RUMUNSKÉ POŠTANSKE MARKE

Rumunski filatelisti proslaviće ove godine, od 15 do 30 novembra, stogodišnjicu prve rumunske poštanske marke.

Prve rumunske marke ugledale su svet u julu 1858 godine. To su bile marke tadašnje kneževine Moldavije, koja je u to vreme bila vazalna pokrajina otomanskog carstva. Ona se 1859 godine ujedinila s kneževinom Vlaškom, pa su od 1861 godine zajedničko ime Rumunija.

Prve pošte u Moldaviji bile su ustanovljene 1852 godine. U to vreme korespondiranje s inostranstvom vršeno je preko stranih pošta, koje su, po ugovorima s Turskom, bile otvarane po Moldaviji i Vlaškoj (austrijske, ruske, francuske, grčke, engleske). Moldavske pošte vršile su poštansku službu samo u granicama kneževine.

Iako vazalna kneževina, Moldavija je imala izvesnu samostalnost, i kao takva, ona je otvorila svoje pošte, pa izdala i svoje poštanske marke.

To prvo izdanje sastojalo se iz 4 marke — od 27, 54, 81 i 108 par. — sa crtežom vlcovske glave sa petokrakom zvezdom iznad nje, a ispod nje sa poštanskim rogom, u čijoj su sredini oznake vrednosti. U krugu oko glave je natpis PORTO SKRISORI u ćirilici, a sve je okruženo jednim krugom u vidu poštanskog žiga.

Marke su izrađene vrlo škrómno, sa crnim ili plavim tiskom na papiru raznih boja. One danas predstavljaju prave retkosti i smatraju se kao jedne od najskupljih evropskih poštanskih maraka.

Za proslavu stogodišnjice svojih prvih maraka rumunski filatelisti pripremaju veliku međunarodnu izložbu u Bukureštu, u palati glavne pošte.

Na izložbi će se videti, na prvom mestu, prve poštanske marke i predfilatelišćka pisma. Ovaj odeljak izložbe biće najinteresantniji, jer će na njemu biti izložena najstarija izdanja maraka ne samo Rumunije, već i ostalih evropskih poštanskih uprava. — Sem toga biće izložene i zbirke ostalih izdanja, novotisci, probni otisci, specijalni — prigodni žigovi, filatelišćka literatura i druge filatel. potreštine.

Neće biti primane za izložbu fašistička i profašistička izdanja, kao i zbirke s mehaničkim frankiranjem.

Za izložbu će biti izdata serija prigodnih maraka i jedan blok, a upotrebljavaće se prigodni žigovi.

Priredivački odbor je izdao prvu izložbenu brošuru „EXPOZITIE FILATELICA INTERNATIONALA” sa izložbenim pravilima — na pet jezika.

Na ovu izložbu pozvani su i jugoslovenski filatelisti.

A.

75-GODIŠNJICA NALEPNICA ZA PREPORUČENA PISMA

Današnji obrazac R — nalepnica uveden je prema odluci Svetskog poštanskog saveza, donetoj u Parizu krajem 1882 godine, a prve nalepnice za preporučene pošiljke uvedene su u upotrebu početkom 1883 godine i to najpre u Nemačkoj i Francuskoj (Iz „Filatelije” br. 5/58).

ZA VII OLIMPIJADU

Italijanski nacionalni olimpiški komitet obaveštava, da je za XVII olimpijadu, koja će se održati u Rimu od 25 avgusta do 11 septembra 1960, organizacioni komitet osnovao „Filatelišćki biro”, kome će biti zadatak propaganda sabiranja vrednosnica i dr. specijalno iz sektora olimpiških sportova. Oni koji žele da dobiju obaveštenja o materijalu izdatom pre i za vreme održavanja utakmica u vezi s njima, mole se da saopšte svoje adrese komitetu (Comitato olimpico nazionale italiano. — Ufficio assistenza filatelisti. — Roma, Via Crescencio 14), pa će dobijati listu raspoloživog materijala i obaveštenja o načinu kako će se do njega doći.

PRVI MAŠINSKI PROPAGANDNI ŽIG ZA XII OLIMPIJADU

Prvih dana januara kod poštanskog ureda C. O. N. I. (Roma, Foro Italico) upotrebljen je prvi propagandni mašinski žig olimpiških igara u Rimu. Legenda na žigu je: (petokraka zvezda) / (olimpiški prsteni) / CONI / GIOCHI DELLA / XVII OLIMPIADE / ROMA — 25 AGOSTO — 11 SETTEMBRE 1960.

SPECAJALNA IZDANJA MARAKA ZA IZLOŽBU U BRISLU

Povodom Svetske izložbe u Brislu do sada su izdale specijalna izdanja maraka poštanske uprave u ovim zemljama: Belgija, SAD, Maroko, Iran, Francuska, Va-

tikan, Mađarska, San Marino, Lihtenštajn, Portugalija, Čehoslovačka, Italija, Luksemburg, Egipat i Španija.

ŽIGOVI ESPERANTISTA U 1957 GODINI

Žigovi esperantista u 1957 godini:
Palermo (Italija) 6—7. IV.
Budapest (Mađarska) 13—14. IV.
Rijeka (Jugoslavija) 11—18. V.
Budapest (Mađarska) 8. VI.
Szeged (Mađarska) 29—30. VI.
Miskolc (Mađarska) 13—14. VII.
Niteroi (Brazilija) 14—21. VII.
Marseille (Francuska) 3—10. VIII.
Nagoy (Japan) 17—19. VIII.
Varese (Italija) 21—25. IX.

VANREDNA IZDANJA MARAKA ISTOČNE NEMAČKE U 1958 GODINI

U avgustu: 2 marke u spomen Komenijusa i 2 marke za lajpciški sajam;
U septembru: 2 marke za 400 godišnjicu univerziteta Fridriha Šilera; i 1 marka za spomen Buhenvalda;

U oktobru: Treći deo sastavljen iz 6 čuvenih slika i 1 marka za „Dan marke”;
U novembru: 6 vrednosti sa slikama raznih ptica;

U decembru: 2 marke za desetogodišnjicu „Deklaracije prava čoveka”.

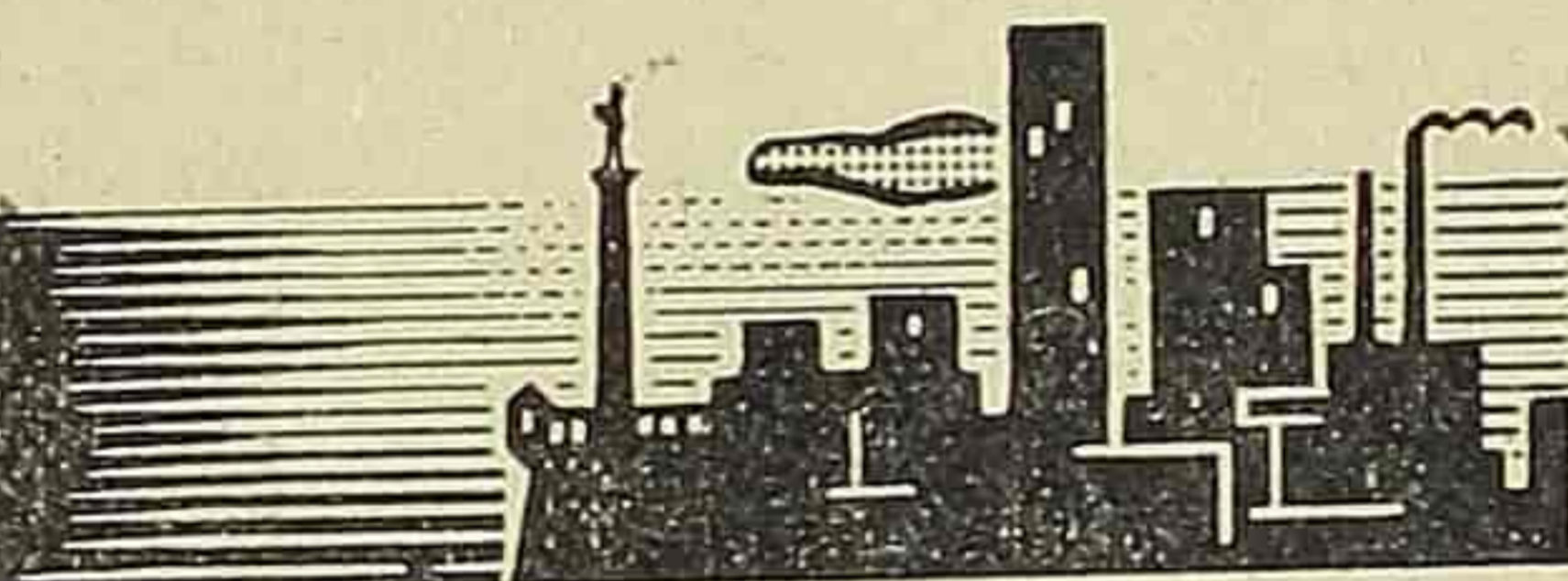
ITALIJANSKA PRIGODNA IZDANJA U 1958 GODINI

Spomen serija za desetogodišnjicu ustava, koja je bila predviđena za 1957 godinu, izići će u 1958 godini.

Savet ministara doneo je odluku o programu za 1958 godinu:

1. za stogodišnjicu rođenja kompozitora Pučiniija i Leonkavala;
2. za stogodišnjicu rođenja slikara Đovanija Sigantiniija;
3. za 500 godišnjicu smrti slikara Đovanija Fatorija;
4. za stogodišnjicu poštanske marke napuljske kraljevine (2 marke);
5. dve marke „Evropa 58”.

Home mapke

NOVA PRIGODNA MARKA O 450 GODIŠNJICI RODENJA MARINA DRŽIĆA

Ovogodišnje dubrovačke letnje igre održavaju se u znaku proslave 450 godišnjice rođenja velikog dubrovačkog pesnika i komediografa Marina Držića (1508—1567). Tim povodom Gen. direkcija PTT izdala je 10 avgusta jednu prigodnu spomen marku od 15 dinara. Idejni crtež izradio je Bogdan Kršić, akad. slikar iz Beograda. Prikazana je Onofrijeva česma u Dubrovniku s Pometom, glavnim junakom istoimene Držićeve komedije. U levom gornjem uglu, umesto starog časovnika na zvoniku, nalazi se stilizovano sunce, kompozicija maske za tragediju i komediju, dok se u desnom uglu vidi malo odignuta zavesa, — simboli pozorišne umetnosti. Ceo crtež, rađen u linorezu, u stilu srednjevekovne grafike, vrlo je zanimljiv, originalan i, s obzirom na namenu, umetnički i znalački komponovan.

Marke su štampane kod Zavoda za izradu novčanica u Beogradu, u dvobojnom ofsetu, u tamno mrkoj i crnoj boji, na sivkastom kredastom papiru, u tabacima od 2×50 primeraka, dok šalterski tabak iznosi 50 primeraka. Zupčanje je češljasto 12½. Tiraž 600.000. Veličina slike 26:33, a marke 30:37 mm. Marke će

se prodavati kod svih većih pošta u zemlji do utroška.

REDOVNA MARKA OD 5 DINARA (PRI-VREDA III) ŠTAMPANA NA GUMIRANOM PAPIRU

U oktobru 1952 godine puštene su u upotrebu redovne marke od 5 din. (kat. Jugofilatelije br. 223) oštampane na prethodno gumiranom papiru. Marke izradene na ovakvom papiru izgledaju dosta punije. Ova razlika ne dolazi radi toga što se radi o debljem papiru, već zbog punijeg sloja gume, kojom je ovaj papir bio premazan. I papir i guma, koja je bela ili svetlo žute boje, dobrog su kvaliteta.

Na ovom papiru bile su prvi put, radi probe koju je vršio Zavod za izradu novčanica, otštampane i porto marke Crv. krsta za 1952 godinu (katalog Jugofilatelije br. 12). Guma kod ovih maraka je punija i žućkaste boje, dok je kod redovne doplatne marke bela. Na ovakvom papiru štampane su i nove redovne marke iz automata od 10 i 15 d. I ostale vrednosti novih redovnih maraka, koje se puštaju u upotrebu druge polovine ove godine, biće, takođe, otštampane na ovoj vrsti papira.

Sve ovo nije ništa novo, jer mnogi štamparski zavodi, koji se bave izradom poštanskih maraka, već duže vremena

upotrebljavaju papir koji je prethodno gumiran: Kurvoazije, Enšede i sin i dr., pa verujemo da će uskoro biti sasvim potisnuto dosadašnje ručno i mašinsko gumiranje, vršeno posle štampanja maraka.

Nije nam poznato koliko je redovnih maraka od 5 din. otštampano na ovakom papiru, ali držimo da se ne radi o naročito velikim količinama.

DVA ZUPČANJA KOD REDOVNE MARKE OD 75 DINARA

S izuzetkom vrednosti od 30 din. (kat. Jugofilatelije br. 212), koja je zupčana i linijski i češljasto 12¹/₂, sve redovne marke iz serije s motivima iz raznih grana naše privrede, zupčane su češljasto 12¹/₂. Međutim, pronadjeni su primerci od 75 din.

NOVE REDOVNE MARKE

Rešenjem Gen. direkcije PTT br. 9880/I od 4. VIII. 1958 odlučeno je da se 25 septembra o. g. puste u tečaj nove redovne franko marke.

Serijski ovih novih maraka sastoji se iz 14 vrednosti. Na prvih 8 vrednosti nalaze se predmeti naše bazične industrije i značajni građevinski objekti, dok su na preostalim 6 maraka prikazana karakteristična mesta naših glavnih gradova.

2 din. maslinaste — bušilice za vađenje nafte.

5 din. crno-mrka, — brodogradnja.

10 din. tamno-plavo-zelena, — željezara u Sisku.

15 din. crvena, — brana hidrocentrale Jablanica.

17 din. ljubičasto-purpurna, — drvna industrija.

25 din. zeleno-siva, — nadvožnjak kod Ivančne Gorice na autoputu Zagreb—Ljubljana.

30 din. tamno-plava, — Litostroj u Ljubljani.

35 din. tamno-crvena, — Koksara u Lukavcu.

40 din. ružičasto-jorgovanasta, — hotel „Crna Gora” u Titogradu i letnja pozornica na Cetinju.

50 din. ultramarin, — Skopje, centar grada s moštom na Vardaru i nadgrobni spomenik iz starog dela grada.

70 din. crveno-neradžasta, — Sarajevo, žel. stanica, sa stećkom i obeliskom iz starog dela grada.

100 din. tamno-zelena, — Ljubljana, Tromostje i Stari Grad.

200 din. nerandžasto-mrka, — Zagreb, Nar. pozorište sa spomenikom I. Meštrovića „Zdenac života” i skulpturom sa zgrade železničke stanice.

500 din. Tamno-zelenkasto-plava, — Beograd, Narodna skupština.

Na svima markama, ispod motiva, otštampano je „JUGOSLAVIJA”, naizme-

zupčani i linijski 11¹/₂. Sudeći po poštanskim žigovima, marke su bile u upotrebi tokom ove godine kod nekoliko pošta. Do sada nismo mogli da doznamo zašto je ova vrednost zupčana i linijski 11¹/₂, i u kojoj količini.

REDOVNA MARKA ZA VAZDUŠNU POŠTU OD 20 DINARA ZUPČANA I LINIJSKI 12¹/₂.

Do sada nam nije bilo poznato, osim kod vrednosti od 2 d., da su i redovne marke za vazdušnu poštu od 20 d. zupčane i linijski 12¹/₂. Na pošti u Banji Koviljači nađeno je nekoliko primeraka ovako prozupčanih maraka, koje su poticale od jednog preostaloga tabaka, koliko je imala ova pošta svojevremeno u upotrebi.

NOUVEAUX TIMBRES-POSTE

D'AFFRANCHISSEMENT REGULIER

Par l'arrêt de la Direction générale des PTT N. 9880/1 du 4. VIII. 58 il a été décidé qu'en date du 25 septembre a. c. les timbres-poste régulier d'affranchissement soient mis en circulation.

Une série de ces timbres comprend 14 valeurs. Sur les huit premières valeurs se trouvent représentés les objets de notre industrie de base et les objets importants de construction, tandis que sur les autres six valeurs on voit les endroits caractéristiques de nos villes principales. Notamment:

De 2 din. olive — perceuse dans l'industrie pétrolière,

de 5 din. brun-noir — construction navale,

de 10 din. vert-bleu foncé — ferronnerie à Sisak,

de 15 din. rouge — barrage de l'hydrocentrale à Jablanica,

de 17 din. pourpre-violet — industrie forestière,

de 25 din. gris-vert — passage en dessus (près de Ivančna Gorica) sur l'autoroute Zagreb — Ljubljana,

de 30 din. bleu foncé — usine des turbines — Litostroj — à Ljubljana,

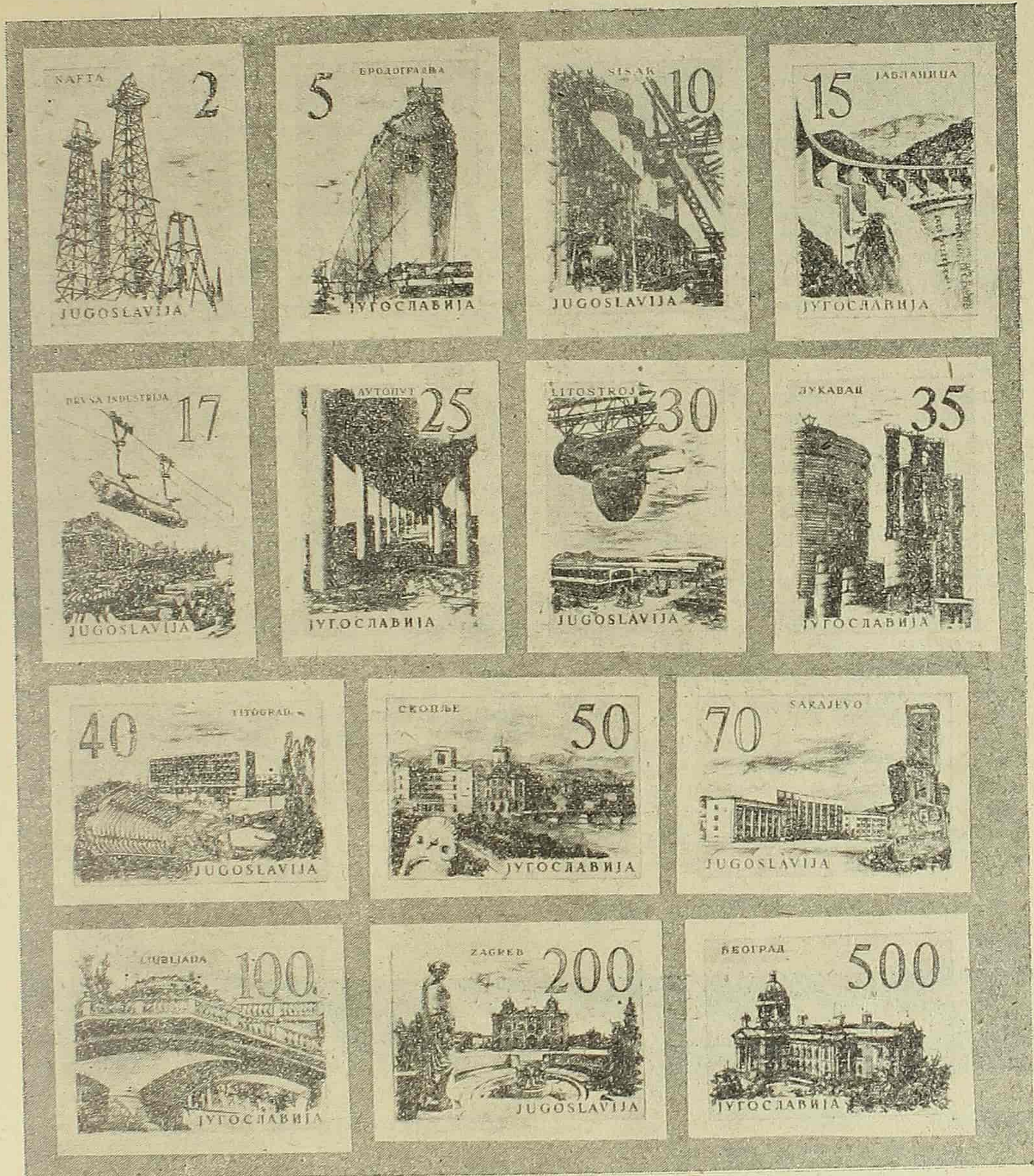
de 35 din. rouge foncé — cokerie à Lukavac,

de 40 din. lilas-rose — hôtel à Titograd „Crna Gora” et scène estivale à Cetinje,

de 50 din. outremer — Skoplje, centre de la ville et le pont sur le Vardar ainsi que la pierre tumulaire de l'ancienne partie de la ville,

nično latinicom i ćirilicom. Naziv odgovarajućeg motiva oštampao je na svakoj marki i to „NAFTA”, „SISAK”, „DRVNA INDUSTRIJA”, „LITOSTROJ”, „TITOGRAD — CETINJE”, „SARAJEVO”, „LJUBLJANA” i „ZAGREB” latinicom, a

de 70 din. orange-rouge — Sarajevo, gare ainsi que la pierre tumulaire spécial („stećak”) et obélisque de l'ancienne partie de la ville,
de 100 din. vert foncé — Ljubljana, Trois ponts et Cité,

„BRODOGRADNJA”, „JABLANICA”, „AUTOPUT”, „LUKAVAC”, „SKOPJE” i „BEOGRAD” ćirilicom. Oznake vrednosti nalaze se u levom ili desnom gornjem uglu marke.

Nacrte za ove marke izradili su: za vrednost od 15 din. Tanasije Krnjajić, akad. slikar i graver, a za sve ostale Riko

de 200 din. brun-orange — Zagreb, Théâtre national avec le monument de I. Meštrović „Fontaine de la vie” ainsi que la sculpture sur l’édifice de la gare, de 500 din. bleu-verdâtre foncé — Beograd, Parlement.

Sur tous les timbres, au-dessous de l’image, il est imprimé „JUGOSLAVIJA”

Debenjak akad. slikar. Izrada maraka obavljena je u linijskoj dubokoj štampi u Zavodu za izradu novčanica u Beogradu. Gravuru su radili: za vrednosti od 2, 17, 25, 35, 70 i 100 dinara B. Kocmut, za vrednosti od 5, 10, 40 i 200 din. Stan. Babić i za vrednosti od 15, 30, 50 i 500 dinara T. Krnjajić, graveri Zavoda za izradu novčanica.

Štampanje je obavljeno na domaćem belom, prethodno gumiranom papiru. Zupčanje češljasto 12 $\frac{1}{2}$. Štamparski i šalterski tabak iznosi 100 maraka poređanih u 10 redova po 10 maraka. Veličina marke iznosi 24×32, a slike 20×28 mm.

Nove marke postupno će zamenjivati dosadašnje redovne marke sa motivima iz privrede, koje, međutim, neće biti povučene iz upotrebe sve do utroška.

Nove marke su veoma privlačne i umetnički izrađene, i ako pojedini crteži, radi veličine maraka, nisu najprikladniji. Filatelisti će, nadamo se, biti zadovoljni novim markama, i ako nominala jedne serije iznosi 1.099 dinara! Pri donošenju odluke o njenoj visini moramo imati u vidu potrebe našeg poštanskog saobraćaja koji se, gotovo svakodnevno, sve više povećava i koji zahteva i redovne marke visoke nominale (kad već nemamo franko-tipe).

Služi na čast crtačima, graverima, Zavodu za izradu novčanica i Gen. direkciji PTT na ovom uspelom izdanju. Dosadašnje redovne marke s motivima iz privrede, i kod nas, i u inostranstvu, primljene su kao vrlo lepe i izražajne. Nova serija će, svakako, učiniti da se to mišljenje još više probudi i potvrdi. Malo je na svetu redovnih maraka, koje su izraz sredine i vremena u kome su iznikle, a da su, istovremeno, i na visokoj umetničkoj visini. A to je slučaj s našim novim redovnim markama!

alternativement en lettres latines et cyrilliques. Le titre du motif respectif est imprimé sur les timbres suivants en caractères latins, soit: „NAFTA”, „SISAK”, „DRVNA INDUSTRIJA”, „LITOSTROJ”, „TITOGRAĐ-CETINJE”, „SARAJEVO”, „LJUBLJANA” et „ZAGREB”, tandis que sur les autres en lettres cyrilliques, notamment „BRODOGRADNJA”, „JABLONICA”, „AUTOPUT”, „LUKAVAC”, „SKOPLJE” et „BEOGRAD”. Les indications de valeur figurent dans le coin supérieur gauche ou droit.

Les projets pour ces timbres sont dus à Tanasije Krnjajić, peintre académique et graveur pour le timbre de 15 din. et pour les autres à Riko Debenjak, peintre académique de Ljubljana. Les timbres seront exécutés en taille-douce à l'Institut d'impression des billets de banque à Beograd. Gravure de B. Kocmut — pour les valeurs de 2, 17, 25, 35, 70 et 100 din., de Stan. Babić — pour celles de 5, 10, 40 et 200 din., et de T. Krnjajić — pour les valeurs de 15, 30, 50 et 500 din., graveurs de l'Institut d'impression des billets de banque.

L'impression est effectuée sur le papier blanc préalablement gommé, de fabrication du Pays. Dentelure en peigne: 12 $\frac{1}{2}$ mm. Les feuilles d'impression et de guichet de 100 pièces en dix lignes à 10 timbres. Format de timbre: 24×32 mm et de dessin: 20×28 mm.

Ces timbres nouveaux vont successivement remplacer les timbres-poste réguliers d'affranchissement actuellement en cours et aux motifs de l'économie nationale, lesquels, cependant, ne seront pas retirés de circulation jusqu'à épuisement des stocks.

S. Ostojić

BEOGRAD — AEROPORT. —
22—27. VI. 1958

Povodom održavanja Sleta selenita Jugoslavije odobrila je Gen. direkcija PTT rešenjem Br. 09-7997 od 16. VI. 1958 izradu i upotrebu prigodnog pošt. žiga s pokretnim datumom na pošti Beograd — Aeroport za sve vreme sleta.

Žig je oblika položenog ovala veličine 40/35 mm, c amblemom, a oko njega prigodni natpis „SLET SELENITA JUGOSLAVIJE”, datum i ime pošte.

BEOGRAD. — 12—14. VI. 1958

Rešenjem Gen. direkcije PTT Br. 09-6012 od 4. VI. 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog poštanskog žiga s pokretnim datumom na pošti Beograd 1, povodom održavanja Prvog kongresa arhitekata Jugoslavije od 12 do 14 juna 1958.

Žig je jednokružan, prečnika 31 $\frac{1}{2}$ mm, s tekstom u krugu s unutarnje strane ekvira „PRVI KONGRES ARHITEKATA JUGOSLAVIJE / BEOGRAD”; u sredini je amblem kongresa, a ispod njega datum.

ZAGREB. — 4. VII. 1958.

Rešenjem Gen. direkcije PTT Br. 09-7907 od 16. VI. 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog poštanskog žiga s nepokretnim datumom na pošti Zagreb 1, povodom održavanja filatelističke izložbe „Poštara”, u spomen 15 godišnjice borbe na Sutjesci.

Žig je izrađen prema crtežu Dr. Gavranica. U jednokružnom okviru prikazana je „karakterističan momenat V neprijateljske ofanzive tj. spuštanje i uzdizanje naše hrabre Narodno-oslobodilačke vojske preko Sutjeske” — traka u obliku rimskog „V”, koja ima dvostruko značenje: i V ofanzivu i V (= victoria = pobjeda); na njoj je natpis „U SPOMEN SUTJESKE”; između krakova trake je silueta terena bojišta, iza koga se rađa sunce slobode; pored donjeg dela kružnog okvira je natpis „I. IZLOŽBA F. D. POŠTAR”. Ispod kružnog okvira, u izvijenim tračicama je ime mesta i datum.

KARLOVAC. — 4. VII. 1958

Rešenjem Gen. direkcije PTT Br. 09-6994 od 4. VI. 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog poštanskog žiga s nepokretnim datumom na pošti u Karlovcu povodom filatelističke izložbe na dan 4 jula 1958, koju priređuje Karlovačko filatelističko društvo povodom svoje 40 godišnjice.

Žig je okrugao, prečnika 35 mm, bez okvira. U sredini žiga crtež grada. Tekst u krugu: iznad crteža u 2 reda „FILATELISTIČKA IZLOŽBA” u spoljnom krugu, a u unutrašnjem, drugom redu, sitnijim slovima „U ČAST 40 GODIŠNJIČE FILATELISTIČKOG DRUŠTVA”; ispod crteža u pravom redu je datum, a ispod njega, u kružnom luku „KARLOVAC”.

ŠKOFJA LOKA. — 7—13. VII. 1958

Rešenjem Gen. direkcije PTT br. 09-7368 od 4. VI. 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog žiga s pokretnim datumom na pošti Škofja Loka povodom proslave 15 godišnjice Prešernove brigade.

Oblik žiga položeni pravougaonik sa crtežom puške na lovorovoj grančici s leve strane. Tekst na žigu u pet horizontalnih redova: „15 LET / PREŠERNOVE / BRIGADE / (datum) / ŠKOFJA LOKA”, a ispod teksta petokraka zvezda s ukrštenim srpom i čekićem.

NOVI SAD. — 4—7. VII. 1958

Povodom održavanja XVII jugoslovenskog kongresa esperantista od 4 do 7 jula u N. Sadu odobrila je Gen. direkcija PTT rešenjem br. 964 od 9. V. 1958 izradu i upotrebu prigodnog žiga s pokretnim datumom.

Žig pretstavlja grb Novog Sada u okviru oblika štita s natpisom u esperantu

SO”, datumom i imenom mesta. Ispod „JUGOSLAVIA ESPERANTO KONGRE-

okvira broj „XVII” sa lovorovim grančicama s obe strane.

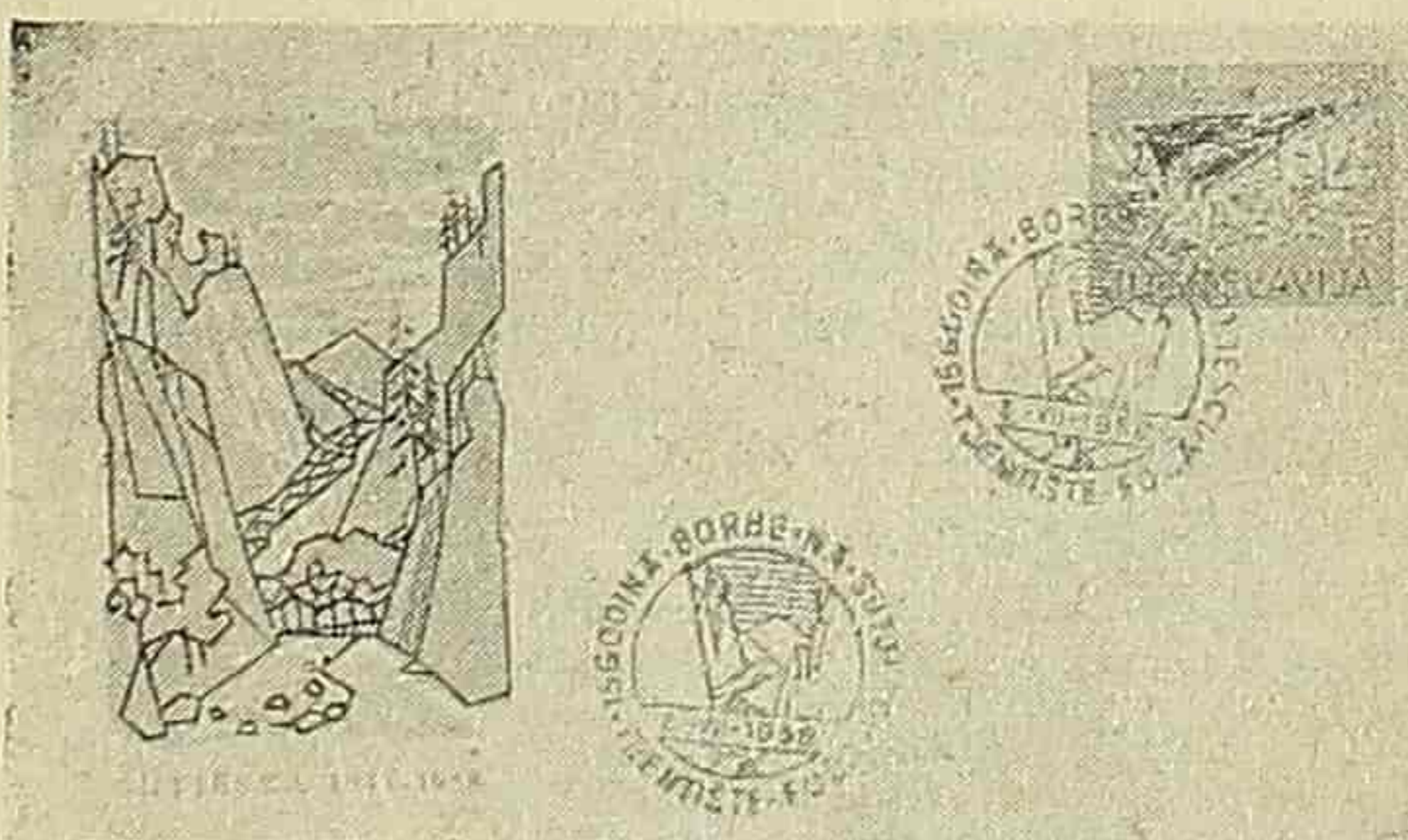
ZAGREB. — 16. VII. 1958

Rešenjem Gen. direkcije PTT br. 09-7910 od 16. VI. 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog žiga s pokretnim datumom na pošti Zagreb 1 povodom održavanja VI kongresa Međunarodne unije studenata veterine.

Žig je okrugao sa slikom značke s leve strane u okviru; od nje se produžuje natpis u krugu „MEĐUNARODNE UNIJE STUDENATA VETERINE”; u dnu se okvir završava kružnim lukom. U sredini je natpis u dva reda „VI / KONGRES”, iznad njega u luku skraćena „IVSU”, a ispod njega ime mesta i datum.

TJENTIŠTE — FOČA. — 1—6. VII. 1958

Rešenjem Gen. direkcije PTT br. 09-7863 od 12. VI. 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog žiga s pokretnim datumom, u 5 primeraka, na privremenim

poštama u Tjentištu, povodom proslave 15 godišnjice borbe na Sutjesci.

Žig je okrugao, s unutarnjim kružnim okvirom presečenim, pri dnu, mostićem za datum. U kružnoj površini je slika klanca Sutjeske. Oko kruga je prigodni natpis „15 GODINA-BORBE-NA-SUTJESCI / TJENTIŠTE—FOČA”.

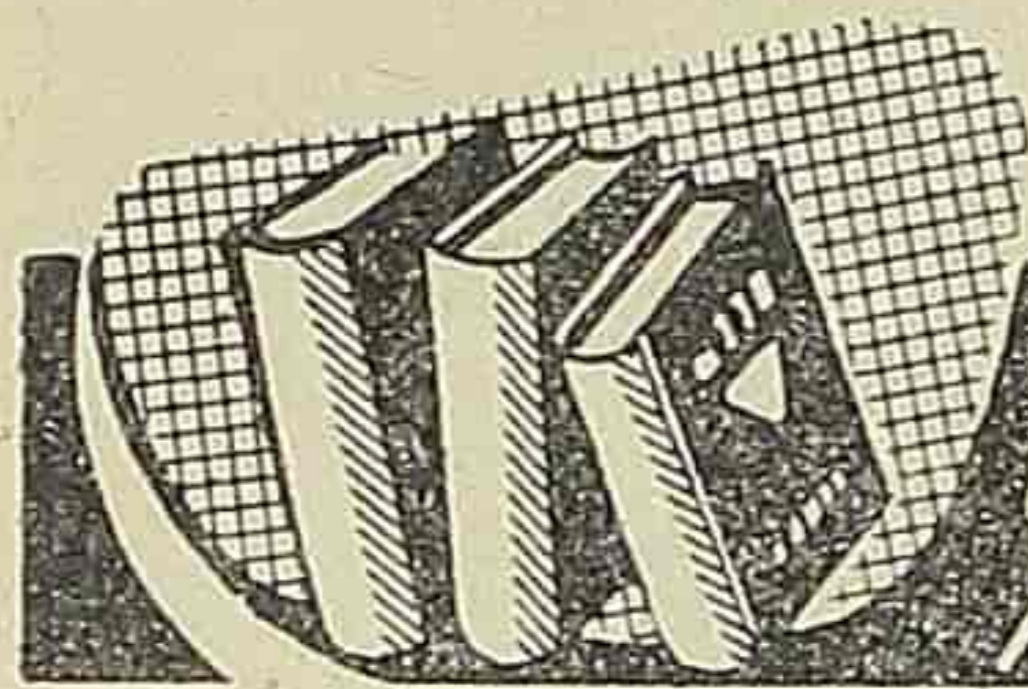
Rešenjem Gen. direkcije PTT br. 09-7901 od 16. VI. 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog žiga s pokretnim datumom na pošti Kranj 1 povodom održavanja VIII Gorenjskog sajma.

Oblik žiga prstenast s natpisom u prstenastoj površini „VIII GORENJSKI SEJEM / KRANJ”; sa datumom u srednjem

kružnom polju i sa grbom s desne strane, kojim je presečena prstenasta površina.

ZADAR. — 13—17. VIII. 1958

Rešenjem Gen. direkcije PTT br. 09-6295 od 22. . . 1958 odobrena je izrada i upotreba prigodnog žiga s pokretnim datumom na pošti u Zadru povodom održavanja II Međunarodnog sajma ribarstva od 13 do 17 avgusta 1958 godine.

Филателијска изложба

„FILATELIJA”, glasilo F. S. H.:

Br. 5/58. — Sadržaj: M. Rot: „Novinske marke Srbije iz 1866”; — Ž. Zrnc: „Atomsko doba poštanskih maraka”; — Dr. I. Esih: „Bugarska književnost u svetlu filatelije”; — D. Novak: „Iz sjećanja starog filateliste”. — Sem navedenih članaka objavljena su u posebnim rubrikama obaveštenja o novim markama, žigovima, vestima iz saveza, o izložbama i dr.

Br. 6/58. — Sadržaj: Sutjeska — simbol patnje i žrtava — neuništiv je spomenik slave i pobjede; — V. Ercegović: „Cetinjski provizorij”; — L. Mašić: „Grafika u filateliji”; — V. Flek: „Marke nekadanje Sardinije”; — M. Rot: „Novinske marke Srbije iz 1866”; — Dr. I. Esih: „Bugarska književnost u svijetlu filatelije”; — A. Telečan: „Brodске поште на нашим путничким brodovima u inostranstvu”; — J. Vukšinić: „Biljezi grada Karlovca”; — Dr. B. Radić: 40 godina Hrv. fil. društva u Karlovcu”; — Dr. V. Simić-Vakanović: „Marke govore o poštanskim markama”; — K. Falkoni: „Kako i zašto sakupljamo marke”. — Dolaze rubrike o novim markama, žigovima i dr.

Br. 7/58. — Sadržaj: Z. Dujmović: „Za filatelistički dom u Zagrebu”; — V. Ercegović: „Cetinjski provizorij”; — S. Valder: „Amo tamo po poštanskoj povijesti”; — M. Frojnd: „Podignimo vrijednost naših sastanaka”; — D. Novak: „Oko tematičarske problematike”; — D. Kirinčić: „S filatelijom u bolnice”. — Uobičajene rubrike: o našim markama, saveznim i društvenim vestima, bibliografija i dr.

DRUGA PROPAGANDNA BROŠURA ZA FILATELISTIČKU IZLOŽBU U BRNU

Razašilje se druga propagandna izložbena brošura, sa interesantnim slikama i člancima: „40 godina čehoslovačkih poštanskih maraka”; — „Razgovor s tvorcom izložbenih maraka Prof. Ed. Milenom”; — Spisak članova ocjenjivačkog suda, u kome je i naš član inž. Mirko

Verner; — „Najlepša čehoslovačka marka”; — „Retuše jajeta na marci od 50 h. iz serije Oslobođena republika”; — „Izložbe poštanskih maraka u Brnu”; — „Pripremanje izložaka” i dr.

MIHELOV KATALOG ZA EVROPU ZA 1959 GODINU

MICHEL-BRIEFMARKEN-KATALOG. Europa 1959. — Izdanje Schwaneberger Album Eugen Berlin GmbH. München 5. — Cena 19, 40 m.

U celom svetu poznati Mihelov katalog za Evropu izišao je u septembru u uobičajenom formatu, na 1688 strana, sa 20400 slika. I samom spoljašnošću — u tvrdom povezu, sa zlatnim natpisima — on privlači svakog zainteresovanog filatelistu, a njegov sadržaj, poznat svima ozbiljnim filatelistima iz dosadašnjih mnogogodišnjih izdanja, i u ovogodišnjem izdanju potpuno zadovoljava svojom iscrpnošću, tačnošću, čistotom izrade i obuhvatom svih izdanja maraka do sredine juna 1958 god. Ni u jednom evropskom katalogu ne mogu se naći svi potrebni detaljni podaci o izdatim markama, kao što ih ima u ovom katalogu.

Iz svih tih razloga preporučuje se ovaj katalog našim filatelistima.

NOVI CUMŠTAJNOVI KATALOZI

U početku septembra izašlo je novo 42 izdanje Cumštajnovog kataloga za evropske zemlje — za 1959 godinu.

Krajem istog meseca izašlo je i 15 izdanje Cumštajnovog specijalnog kataloga za Švajcarsku i Lihtenštajn.

SILOMBRIN KATALOG MARAKA ZA VAZDUŠNU POŠTU ZA 1958 GODINU

Izašlo je 10 izdanje Silombrinog kataloga maraka za vazdušnu poštu celog sveta. Pored zvaničnih u njemu su obrađena i sva poluslužbena izdanja ovih maraka, kao i preteča avionskih maraka Pariza i mnogokoji drugog u vezi sa aerofilatelijom. Katalog ima oko 740 strana i oko

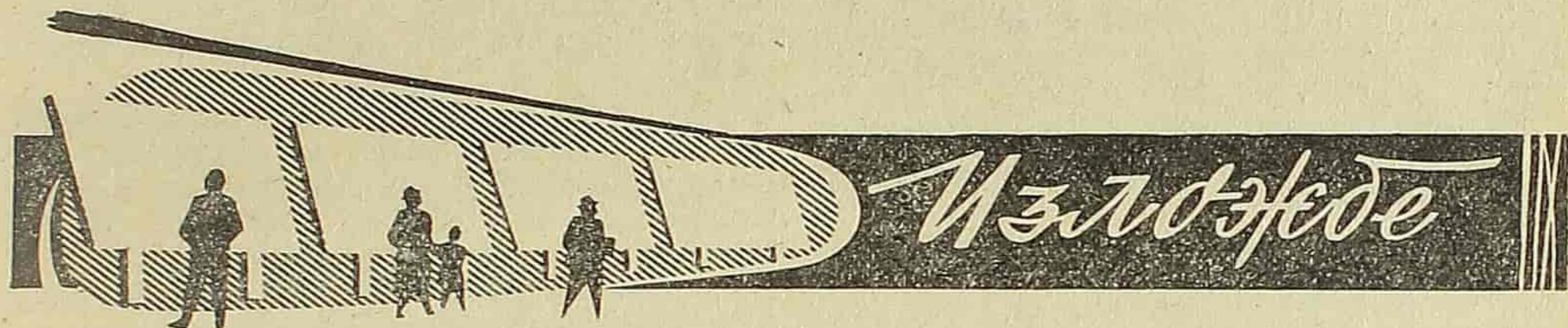
2000 slika. Cena mu je 1950 fr. (uključivo poštarinu). — Narudžbe kod izdavača: Jean Silombra, 11 Rue Province, Paris IX, France.

TAKSENE MARKE KRALJEVINE SRBIJE SA KONTROLNIM MONOGRAMOM „KSR”

Ovaj članak, objavljen u našem časopisu br. 5—6/57, pisac članka drug Dim.

Spajić objavio je i na francuskom jeziku u „Relations et Amitiés”, koji izlazi u Belgiji.

„FILATELIE”, časopis čehoslovačkih filatelista, u broju 12 od 23. VI. 1958 objavio je prikaz novog Kataloga jugoslovenskih zemalja za 1958 godinu, koji je izdala „Jugofilatelija” — Beograd.

MEĐUNARODNA IZLOŽBA „BRNO 1958”

Od 6. do 21. septembra ove godine su održali filatelisti Čehoslovačke ovogodišnju veliku filatelističku izložbu „Brno 1958” u Domu Podebrad u Brnu. Skoro 600 eksponata je bilo vanredno ukusno smešteno u 10 velikih dvorana pomenutog Doma, koji je za ovu priliku potpuno restauriran.

Izložba je priređena pod pokroviteljstvom Ministra veza ČSR dr Aloisa Neumana, a na istoj pored filatelista iz ČSR učestvovao je velik broj izlagača iz okolnih zemalja, naročito Jugoslavije (18 izložaka), Nemačke Demokratske Republike, Poljske, Mađarske — a bili su prisutni i predstavnici filatelista iz SSSR, Rumunije, Austrije, Zap. Nemačke, Holandije i FIP-e.

Jugoslovenski filatelisti postigli su sledeće nagrade: Dr Spasoje Kaćanski (SFS), Stevan Zorad (SFS), dr Nikola Grujić (SFS), Vladimir Mojsović (SFS), Pavle Ivančević (SFS) druge nagrade u vidu srebrne medalje; Krelius Zvonimir (FSH), Janićijević Dimitrije (SFS), Terek Marta (SFS), Ostojić Siniša (SFS) i prof. Laszlo Ernest (SFS) treće nagrade u vidu brončane medalje, Časopis „Filatelista” organ SFS, kao i Priručnici Filatelističkog Saveza Hrvatske („Priručnik maraka jugoslovenskih zemalja”) i časopis „Filatelija” — organ FSH — dobili su diplome na velike srebrne medalje, što je bila maksimalna nagrada za literaturu. Organ FZS „Nova Filatelija” postigla je diplomu na srebrnu medalju. Osim toga tri izložka iz Jugoslavije: dr Branislav Novaković, Šarčević Nada (oml.) i Šarčević Petar (oml.) svi iz SFS dobili su posebne diplome za izložene zbirke.

Pored nabrojenih nagrada u počasnoj grupi je ing. Mirko Verner postigao prvu nagradu — veliku zlatnu medalju i počasni poklon Saveza filatelista Čehoslovačke.

Posebne poklone su još postigle zbirke dr Grujić Nikole, Krelius Zvonimira i prof. László Ernesta.

Svaki izlagač je dobio vanredno ukusno opremljenu diplomu uz nagradu, kao i spomen sveščić sa serijom i blokom izložbenih maraka, ukusno redigovan opširan izložbeni katalog i ocene žirija u posebno otštampanom delu.

Izložbu je posetio predsednik FIP-e g. Lucien Berthelot.

Za vreme izložbe Savez filatelista ČSR je organizovao kolektivni izlet u Macochu, Svitavu, Hradec Kralove, Pardubice i ostale veće filatelističke centre ČSR, koji leže na putu između Brna i Praga, a dva dana su inostrani gosti boravili u Pragu.

U svim usputnim mestima su goste očekivali domaći filatelisti, na vanredno svečanim prijemima i zakuskama.

Izložbu u Brnu posetilo je preko 45.000 posetilaca, što jasno govori o stepenu razvoja čehoslovačke filatelije. U Pragu su inostrani gosti posetili „Fučikov paviljon” u kojem će se 1962 godine održati Svetska filatelistička izložba na prostoru od preko 10.000 m² odnosno u preko 6.000 izložbenih ramova. Ovo će biti najveća filatelistička izložba, koja se u Evropi ikada održala.

IZLOŽBA „DAN POŠTANSKE MARKE” U BUDIMPEŠTI

Od 24 oktobra do 2 novembra su filatelisti Mađarske organizovali svoju veliku smotru maraka međunarodnog karaktera, na kojoj su osim mađarskih filatelista izžili svoje zbirke 18 filatelista iz Jugoslavije i desetak zbirke iz Austrije. Izložba je održana u centralnoj zgradi Narodne Banke Mađarske i bila je veoma dobro posećena. Za ovu zgodu je mađarska pošta emitovala triptik maraka, kao i posebnu marku za nedeljnu pošte (dopisivanja). —

Od strane jugoslovenskih izlagača izložbu su posetili ing. Mirko Verner i Zorad Stevan iz SFS.—

JUBILARNA IZLOŽBA MARAKA U BUKUREŠTU

Od 15 do 30 novembra će se održati u Bukureštu velika jubilarna izložba povodom 100-godišnjice prve rumunjske poštanske marke tzv. „volujske glave“. Izložba se priređuje u centralnoj zgradi Generalne direkcije rumunjske pošte. Za ovu priliku jubilarna pošta izdaje specijalne marke sa slikom prvih maraka Moldavije iz 1858 godine.

Na ovoj izložbu učestvuju i filatelisti iz Jugoslavije, kao i Generalna direkcija PTT Jugoslavije.

IZLOŽBA POVODOM DANA POŠTANSKE MARKE U BEČU

Filatelisti Austrije su ovogodišnjoj izložbi „Dan poštanske marke“ položili znatno više pažnje od ranije uobičajene, tako da je i ova izložba poprimila međunarodni karakter. Na ovoj izložbi prvi put će ove godine učestvovati filatelisti iz Jugoslavije (Zagreba i Novog Sada).

PRIPREME ZA DOGODIŠNJE MEĐUNARODNE FILATELISTIČKE IZLOŽBE

1959 godina biće značajna za evropsku filateliju, jer će se dogodne proslaviti 100-godišnji jubileji poštanskih maraka nekadašnjih državnica Hamburg, Lübeck i Helgoland, kao i 100-godišnjica prve marke Sicilije.

Od 22 do 31 maja će filatelisti Nemačke prirediti svečanu veliku međunarodnu filatelističku izložbu u Hamburgu pod nazivom „Interposta 59“ na kojoj će učestvovati sve evropske zemlje i veliki broj prekomorskih zemalja. Istovremeno će se u Hamburgu održati i Kongres FIP-e.

Poverenik ove izložbe za Jugoslaviju je ing. Mirko Verner iz Novog Sada (Poštanski fah: 81) — te će svi zainteresovani naši filatelisti dobiti od druga Venera detaljnija obaveštenja o toj izložbi.

Međunarodna izložba maraka „SICILIA 59“ će se održati u Palermu od 16 do 26 oktobra 1959 godine. I ova izložba stoji pod patronatom FIP-e, te se smatra da ni

u kom pogledu neće zaostati iza izložbe u Hamburgu. Pretstavnik „Sicilije 59“ za Jugoslaviju također je drug ing. Verner.

„INTERPOSTA“ U HAMBURGU

To će biti velika međunarodna filatelistička izložba, koja će se održati od 22 do 30 maja 1959 godine u Hamburgu, a biće priređena u velikom hamburškom parku u četiri velike dvorane, od kojih će jedna biti zauzeta za izložke poštanskih uprava celog sveta, a jedna opet staviće se na raspoloženje filatelističkim trgovcima.

Već je izdata prva propagandna brošura za ovu izložbu, u kojoj su objavljena sva obaveštenja potrebna izlagačima, a koja se dobija, na zahtev, besplatno. Druga brošura biće izdata u oktobru 1958.

Adresa: „Interposta“, Hamburg 36, Kaiser Wilhem-Str. 85.

Za ovu izložbu biće izdate 2 propagandne marke, koje će biti posvećene stogodišnjici maraka Hamburga i Libeka.

Za vreme ove izložbe biće održan i kongres FIP-e.

Izložba će biti pod protektoratom saveznog ministra pošta.

Nemački i francuski listovi navode da već sada za ovu izložbu vlada veliko interesovanje.

MEĐUNARODNA IZLOŽBA MARAKA U LONDONU 1960 GODINE

1960 godina će biti veoma značajna za englesku filateliju, jer se ove godine u Londonu održava velika filatelistička izložba međunarodnog karaktera. Pretstavnik iste izložbe za Jugoslaviju je dr Vuk Simić Vakanović kustos Poštanskog muzeja iz Zagreba — član Uprave FSH. —

Dve najveće filatelističke organizacije u Engleskoj: Kralj. filatelističko društvo (Royal Philatelic Society) i Britansko filatelističko udruženje (British Philatelic Society) prirediće od 9 do 18 jula 1960 g. u Londonu međunarodnu izložbu maraka.

Obrazovan je izložbeni odbor i već se ozbiljno radi na pripremama za ovu značajnu priredbu međunarodnog karaktera.

Patronata nad izložbom primila se engleska kraljica Jelisaveta, koja je, kao i njen otac i ded, oduševljeni filatelisti.

Вести из савеза

НОБА ПОДРУЖНИЦА У КАЊИЖИ

23 јула 1958 сакупили су се филателисти и љубитељи филателије из Кањи-

же и одржали оснивачку скупштину, на којој су изабрани:

У Управни одбор: за председника Шерфезе Иштван, за п.-председника О-

рос Миклош, за секретара Продановић Никола, који ће вршити и дужност бла-гајника.

У Надзорни одбор: Шоти Ержебет, Бата Лајош и Јовановић Владимир.

У Суд части: Продановић Никола, Бата Лајош и Орос Миклош.

НОВО ПОВЕРЕНИШТВО У ЧОНОЦЉИ

Ово повереништво је основано 26 јула 1958. За повереника изабран је Прелчец Јулије, управник тамошње поште. Повереништво има 1 редовног члана и 7 омладинаца.

ИЗ БАЧКЕ ПАЛАНКЕ

Подружница Савеза филателиста Србије у Бачкој Паланци одржала је своју редовну годишњу скупштину 6 априла 1958 у просторијама НОО.

По свршеним претходним пословима и усвајању дневног реда прочитани су извештаји о раду Подружнице у 1957 години и Надзорног одбора, и после проведене дискусије о њима дата је разрешница управи и изабрана нова:

Управни одбор: Арсенић В., Вељков О., Дургала А., Малински Л. и Фејза Н.
Надзорни одбор: Алимпић В., Холига Фр. и Хорват Ст.

Суд части: Арт В., Вереш Вл. и Шепрак А.

За руководиоца размене одређен је Холига Фр.

ПРОДАЈА СТАРИХ ГОДИШТА „ФИЛАТЕЛИСТА“

Продајне цене целих годишта је, закључно са 1955 годином, са попустом од

50% од цена отштампаних на 2 страни корица сваке свеске часописа:

За 1949 годину 35 дин.
за 1950 годину 90 дин.
за 1951 годину 160 дин.
за 1952 годину 170 дин.
за 1953 годину 120 дин.
за 1954 годину 120 дин.
за 1955 годину 125 дин.
за 1956 годину 370 дин.
за 1957 годину 360 дин.

И појединачни бројеви се продају с истим попустом, а не могу се посебно продавати појединачни бројеви:

Из 1949 године бр. 1—4
из 1950 године бр. 1—12
из 1951 године бр. 1
из 1952 године бр. 4, 9—10
из 1953 године бр. 1—2, 3
из 1956 године бр. 3—4, 5—6
из 1957 године бр. 3—4, 5—6, 7—10 и
11—12
из 1958 године бр. 1—2

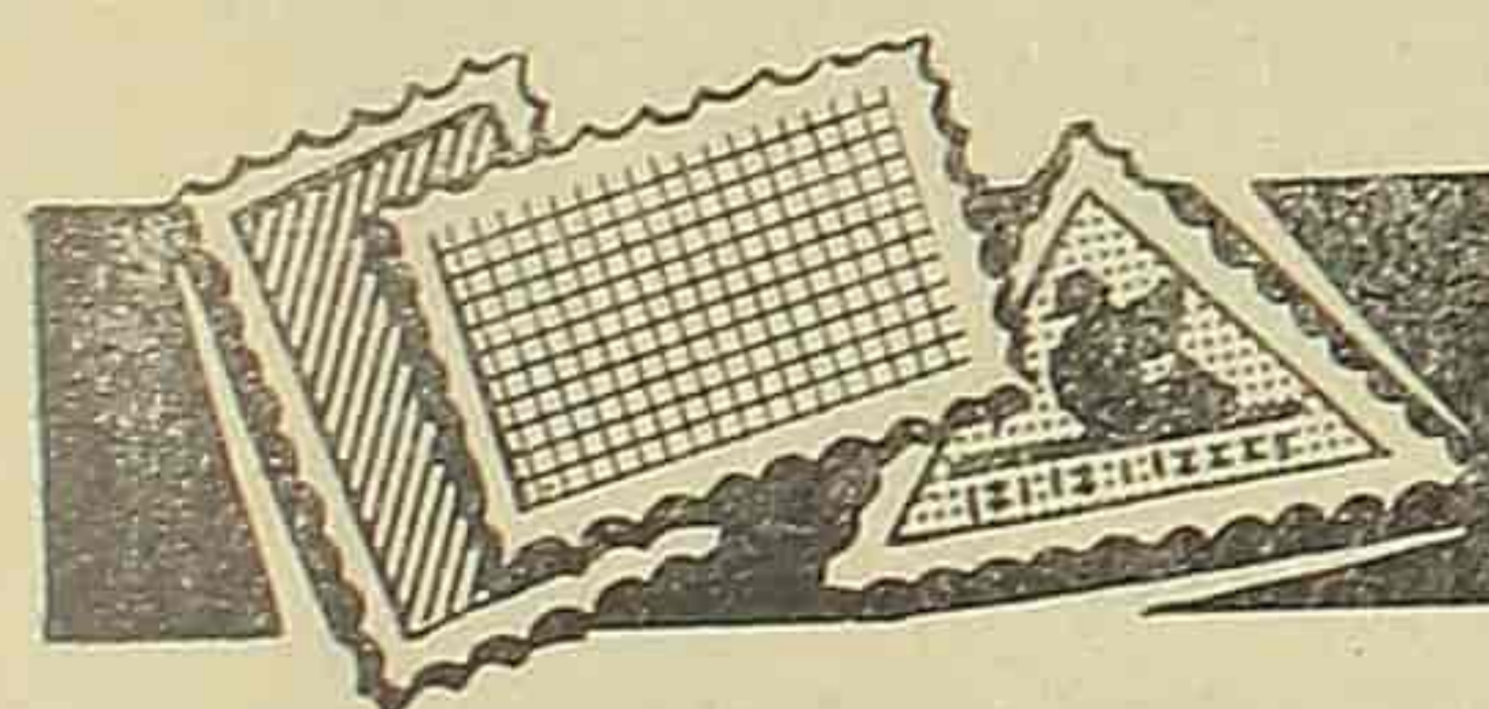
За сваку поруџбину слати новац унапред на адресу Уредништва (Војводе Драгомира 25) или полагати на тек. рачун Уредништва код Комуналне банке у Београду 101-704-5-289.

За поруџбине до 150 динара додати и за поштарину 15 динара, а за препоручене пошиљке, треба доплатити 50 динара.

ПРОМЕНЕ ТЕКУЋИХ РАЧУНА СФС И УРЕДНИШТВА „ФИЛАТЕЛИСТЕ“

Нове ознаке жиро рачуна:

Савеза филателиста Србије 101-707/3-601
Уредништва „Филателисте“ 101-704-5-289.

Нове марке

AFRIKA FRANC. EKVATORIJALNA

17. V. 1958. — Za desetogodišnjicu Svetske zdravstvene organizacije: 20 fr. zelena i cinober (regionalni biro u Bracavilu).

AFRIKA FRANC. ZAPADNA

1) 19. V. 1958. — Jedna marka za redovnu poštu: 20 fr. tamno-zelena, jorgovanasta i žuta (banane).

2) 2. VI. 1958. — Službene marke sa tri različne slike i s legendom „OFFICIEL“: 1 fr. crno-ljubičasta, 3 fr. zelena, 5 fr. crvena, 10 fr. indigo, 20 fr. cinober, 25 fr. tamno-ljubičasta, 30 fr. zelena, 45 fr. plavo-crna, 50 fr. crveno-smeđa, 65 fr. ultramarin, 100 fr. sepija i 200 fr. zelena.

ALBANIJA

15. IV. 1958. — Povodom prenošenja posmrtnih ostataka Luid Gurakuqi u Albaniju izdata je serija maraka s njegovom slikom: 1.50 l. zelena, 2.50 l. kestenjasta, 5 l. plava i 8 l. sepija.

ALŽIR

1) 19. V. 1958. — Sa slikom luke u Oranu: 35 fr. ružičasta.

2) 27. V. 1958. — Sa slikom grba Setifa: 10 fr. ljubičasta i zelena.

3) 27. V. 1958. — Za XXIII nacionalni kongres odlikovanih vojničkim medaljama, koji je održan u Konstantinu: 20+5 fr. žuta, zelena i sepija, sa slikom vojničke medalje.

4) 6. VI. 1958. — Sa slikom grba Tizi-Uzu-a: 2 fr. crvena i plava.

5) 16. VI. 1958. — Jedna marka s doplatkom u korist „Pomoći deci“, sa slikom cveća: 20+5 fr. zelena, nerandžasta i ljubičasta.

6) 22. VI. 1958. — O trogodišnjici Unije maksimifilista izdata je jedna marka od 20+5 fr.

ANTILI HOLAN.

15. IV. 1958. — Serija maraka s doplatkom u korist dečije zaštite, sa slikama raznih ptica: 2¹/₂+1 c. višebojna (kraguj), 7¹/₂+1 c. višebojna

(srnadica), 15+21/2 c. višebojna (golubi) i 221/2 +21/2 c. (papagaj).

ARGENTINA

1) 29. III. 1958. — Za filatel. izložbu „EFICON 58“, sve vrednosti sa doplatkom od 50% u korist izložbenog odbora: a) za običnu poštu: 40+20 c. zelena i jorgovanasta (Parana i reprodukcija marke od 15 c. iz 1858 g.), 2.40+1.20 P. sivo-crna i plava (lupa na otvorenom albumu i reprodukcija marke od 10 c. iz 1858 g.) i 4.40+2.20 P. ljubičasta i plava (rezidencija vlade u 1858 godini); — b) za vazдушnu poštu: 1+0.50 P. maslinasta i plava, 2+1 P. karminasta i ljubičasta, 3+1.50 P. zelena i smeđa, 5+2.50 P. smeđe-maslinasta i crvena i 10+5 P. smeđe-maslinasta i sepija, — sve sa slikom marke od 5 c. iz 1858 g.

2) 19. IV. 1958. — U čast argentinsko-bolivijskog prijateljstva izdate dve marke povodom puštanja u saobraćaj železničke pruge Uacuiba—Santa Cruz de la Sierra: 40 c. crvena, siva i

zelena i smeđe-crvena (jelen), 44 st. tirkizna i smeđe-crvena (gemza), 80 st. okerasta i ljubičasto-smeđa (medved) i 1 l. zelena i ljubičasto-crna (divlji vepar).

CEJLON

14. V. 1958. — Prvi deo nove serije franko maraka tipa 1950-54, ali sa izmenjenom legendom cingaleskim slovima; slike i boje ostale su iste, a natpis CEYLON je sada posve sitan: 2 c. smeđa i zelena (Nacionalni park u Puhani), 3 c. ljubičasta i crna (skulptura nekog bojanstva), 4 c. crvena i smeđe-jorgovanasta (kandijanski igrač), 6 c. zeleno-žuta i sepija (žetva pirinča), 25 c. ultramarin i nerandžasta (freska u Sigiriji), 2 P. plava i sepija (brana u Gad Oya), 5 P. nerandžasta i sepija (bareljef u Ahwardhapari) i 10 P. smeđa (žetva pirinča).

ČEHOSLOVAČKA

1) 15. V. 1958. — Za otvaranje nacionalne izložbe arhivskih dokumenata: 30 h. crvena

crna (lokomotiva i grbovi obe zemlje) i 1 P. sepija (četvoromotor na granici između obe zemlje).

3) 30. IV. 1958. — Izdanje „Sloboda i demokratija“ za uspomenu na uvođenje u dužnost predsednika republike Artura Frondizi, s istom slikom na svim markama slobode i argentinske zastave: 40 c. okerasta, plava i siva, 1 P. opekasta, plava, siva i žuta, 2 P. zelena, plava, siva i žuta.

4) 31. V. 1958. — Za 50 godišnjicu argentinskog aerokluba: 2 P. crvena.

AUSTRIJA

5. V. 1958. — Za „Dan majke“: 1.50 š. plavo-crna, sa slikom majke i deteta.

BUGARSKA

— III. 1958. — Serija maraka sa slikama 12 st. zelena i smeđe-nerandžasta (srndać), 16 st. divljači: 2 st. zeleno-žuta i zeleno-crna (zec),

(slika i pečat češkog kralja Ď. Podebradskog) i 60 h. tamno-plava (Prag u 1628 godini).

2) 26. V. 1958. — U čast Društva za širenje političkih i kulturnih znanja: 30 h. ružičasta (slika prema statui „Ka zvezdama“ sovjetskog skulptora G. Postnikova).

3) 26. V. 1958. — Za IV kongres Međunarodne federacije žena u Beču: 45 h. ljubičasto-jorgovanasta (tri žene raznih rasa).

4) 26. V. 1958. — Za XI kongres čehoslovačke komunističke partije: 30 h. crvena (ispred srpa i čekića urešenog klasjem žita i cvećem natpis „XI. SJEZD KSC“) i sa petokrakom zvezdom iznad njega), 45 h. zelena (karta Čehoslovačke, ispred nje, s desne strane čekić i srp u ruci, a iznad nje natpis „XI SJEZD KSC“) i 60 h. škriljasta (atomska reaktor).

5) 26. V. 1956. — Za propagandu prve svetske sindikalne konferencije mladih radnika, koja će se održati u Pragu: 60 h. plava (mladić i devojka s grančicom mira prema planiglobu).

ČILE

- 1) 23. III. 1958. — Za 400 godišnjicu grada Osorno: a) za običnu poštu: 10 p. crvena (grb Osorna) i 50 P. zelena (G. H. de Mendoza); — b) za vazd. poštu: 100 P. plava (Ambr. O' Higgins); — c) blok od 50 P. i 100 P.
- 2) — . — . 1958. — Antarktička serija: a) za običnu poštu: 10 P. plava Chanson agaucane), 20 P. crvena (karta Antarktika), 100 P. zelena (kanal Beagle) i 500 P. ljubičasta (ugovor tordeanliski); — b) za vazdušnu poštu: 20 P. ljubičasta (tip 10 P.), 100 P. crvena (tip 20 P.) i 500 P. plava (tip 500 P. za običnu poštu).
- 3) — . — . 1958. — 2000 pari maraka od 10 P. za običnu poštu i 20 P. za vazd. poštu s pretiskom ANO GEOFISICO INTERNACIONAL.

DOMINIKANSKA REP.

- 1) — . — . 1958. — Nove vrednosti mahagonskog cveta: 4 c. crvena i ljubičasta i 25 c. smeđa i nerandžasta.
- 2) — . IV. 1958. — Dobrotvorna marka za borbu protiv tuberkuloze sa slikom jednog štita sa lorenskim krstom: 1 c. jorgovanasta i crveša lorenskim krstom: 1 c. jorgovanasta i crvena.
- 3) 23. IV. 1958. — Za IV sajam knjige Latinske Amerike u Ciudad-Truilu, sa slikom Servantesa, s otvorenom knjigom i globom: 4 c. zelena, 7 c. ljubičasta i 10 c. smeđe-žuta.
- 4) 26. V. 1958. — U korist U.N.R.R.A. (za izbeglice) izdate marke izradene od maraka za olimpske igre u Melburnu (V. u broju 11-12/57) sa pretiskom REFUGIADOS i doplatkom „+ 2s'': a) s pretiskom crvenog polumeseca i b) s pretiskom Davidove zvezde. — Sem toga, sva 4 bloka izdata su s pretiskom, na svakoj marci, doplatka „+ 5s'' i crvenog polumeseca na 1, 3, 7 i 16 c., a Davidove zvezde na 2, 5, 11 i 17 c.

EGIPAT

- 1) 5. IV. 1958. — Za međunarodni sajam pamuka u Kairu: 10 m. plavo-zelena, sa slikom cveta pamuka.
- 2) 16. IV. 1958. — Za redovnu poštu: 4 m. zelena, sa slikom kandila iz XIV veka.
- 3) 23. IV. 1958. — Za 50 godišnjicu smrti Kasim Amina: 10 m. plava, sa njegovom slikom.

- 4) 20. V. 1958. — Dopunska vrednost serije maraka u tečaju: 2 m. plava sa slikom mošeje Ibn Tuluna, jedne od najstarijih mošeja u Kairu, iz 879 godine.
- 5) 18. VI. 1958. — Za petogodišnjicu proklamacije republike: 10 m

EGIPAT ZA PALESTINU

18. VI. 1958. — Marka Egipta od 10 m. izdata o petogodišnjici republike s pretiskom „PALESTINE”.

EKUADOR

- 1) 27. IV. 1958. — Za 50 godišnjicu čuda Majke božje Doloroze, za vazd. poštu: 30 c. ružičasta (Notre Dame des Douleurs), 30 c. ružičasta (portal koledža Sv. Gabrijela u Kvitu), 1 S. plava (kao prethodna), 1.70 S. plava (kao prva).
- 2) 10. V. 1957. — Za uspomenu na posetu R. M. Niksona: 2 S. zeleno-crna, plava, žuta i crvena (s Niksonovom slikom u medaljonu okruženom zastavama Ekuadora i S. A. D.).

ETIOPIJA

15. IV. 1958. — Za uspomenu na učešće na konferenciji nezavisnih afričkih država u Akri, za vazd. poštu: 10 c. crvena, 20 c. zelena i 30 c. plava — sve s istom slikom Haila Selasija, karte Afrike, jedne bolnice i jednog obeliska.

FINSKA

5. V. 1958. — Redovna svakogodišnja dobrotvorna serija za borbu protiv tuberkuloze, sa slikama cveća: 10+2 Mk. zelena i crvena (durddevak), 20+3 Mk. purpurna i crvena (detelina) i 30+5 Mk. plava i crvena (sasa).

FCRMOZA

— . — . 1958. — O 10 godišnjici zdravstvene organizacije izdate su 3 marke sa slikom amblema organizacije: 0.40 D. plava, 1.60 D. smeđe-nerandžasta i 2 D. granatna.

GANNA

26. V. 1958. — Marke biv. Zlatne obale s pretiskom GHANA INDEPENDENCE 6TH MARCH 1957: 2 d. smeđe-jorgovanasta, 2½ d. crvena i 4 d. plavo-siva.

ОГЛАСИ

CENE OGLASA:

Cela strana	10.000.— din.
Pola strane	6.000.— din.
Četvrtina strane	3.500.— din.
Osmina strane	2.000.— din.
Šesnaestina strane	1.000.— din.

ANNONCES:

1/1 page	US \$	30.—
1/2 page	US \$	15.—
1/4 page	US \$	10.—
1/8 page	US \$	6.—
1/16 page	US \$	3.—

MALI OGLASI: Svaki započeti red 20 din.
Najmanje 100 dinara.

MASSENWARE — KOLIČINKE!

Jugoslavije, kao i celog sveta, kupujem — Plaćam dobre cene!
Alois Krakovsky, Bačka Topola
Pošt. faš 47.

Za 100 pošt. maraka vaše zemlje dajem isti broj poljskih maraka.

Stanislavs Hajduk

Batorego 4

Chojnice — Polska

Veću količinu etiketa sa šibica, kao i maraka masenvare dajem u zamenu za marke naše zemlje po manko listi.

Bora Miletić, Aleksinac
(Bolnica)

Kupujem (ili menjam) UPU marke svih zemalja po manko listi.

Ponuditi: Sabovljević Svet.

Vršac, Zmaj Jovina 28

TRAŽIM

prve letove JAT-a za BRUXELLES, CAIRO i BEYRUT.

Erdély István, Senta

Trg Mira 4

TRAŽI

kompletne serije novih jugoslovenskih.

NUDI

čehoslovačke od 1945 do danas u zamenu
Karel Burian

Jablonecke Razeku P. Bezruč 135
u Jablonce n/Nizon (ČSR)

Pozivaju se sabirači metalnog i parinog
novca, medalja i plaketa, da pristupe i
postanu članovi

SRPSKOG NUMIZMATIČKOG DRUŠTVA u Beogradu

Društveni sastanci članova održavaju se
svakog utornika od 18—20 časova u sobi
br. 34 IV sprat Sremska br. 6 Poštanski
fah 702

TRAŽE ZAMENU

KAREL GAYDOŠ, Zokolovska 143. PRA-
HA 8. Želi dopisnice i koverte sa mar-
kama.

V. BONDAREV, — MOSKVA K — 9. Sred-
nje-Kislovskii per. dom 5/6. Kv. 34.
— Traži etikete šibica.

LAVROV V. G., SSSR. g. Kalinin, ul. 4
Volokolamskaja, dom N. 62. — Želi
prepisku. Kor. ruski, nemački i engle-
ski.

ZERGIUS KUĆKO, Gdansk-Wrzeszcz. Ul.
Grunwaldska 72 m 9. Polska. — Traži
partnera za razmenu maraka.

Ing. NIKOLA A. ZATAROV, Podoljsk.
Mosk. obl. — Prosp. Lenin 71, kv. 9.
— SSSR. — Želi jugoslovenske marke
za ruske.

JONG SIT MEW, Djl. Pintu Air Lima No.
42, Djakarta V/10, Indonesia. — Želi
razmenu koverata prvog dana i ma-
raka.

RAZQUALE CATAPANO, Roma, Via
Segesta 11. — Želi razmenu novih ili
upotrebljenih.

K. N. Rg. UHAN, Ul. Huan-pi 144/a III
etaž kv. 6, Lju Čžupin. — Želi razmenu
maraka.

VIKTOR NADEŽIN, Moskva, I-92, Bol
šoi Suharevskii per, No. 23, kv. 3.
SSSR. — Želi pune serije jugosloven-
ske za ruske.

REATI ROBERTO, Milano, Via Ricciarelli
24, — Traži jugoslovenske za itali-
janske.

LUTZ BAUR, Raichbergstrasse 9, Stut-
gart — Obertürkheim — dečak 14 god.,
korespond. nemački

MIHAIL FURSAEV, Sovetskaja 29, kv. 48,
Saratov, SSSR, korespond. ruski.

M. KHAISAR, Lad Bazar, Haiderabad,
Zap. India, korespond. engleski.

HELLMUTH DUBS, Kaiserstrasse 196,
Dortmund, koresp. nemački, engleski,
francuski.

BORIS KUSKOV, SKR. Poszt 518, Lublin,
Polska, korespond. nemački, ruski,
česki.

LIE KHANG-NAM, The Fourth Miadle
School, Swatow, Kwangtung province,
China, koresp. engleski.

CAPT. O. MEITZER, Forde i Sunnfjord,
— Norway, — koresp. engleski.

LOTHAR BIELERT, P. o. Box 137, Bern-
burg/Saale — DDR, koresp. nemački.

IBRAHIM AL-ARIFIY, Riyadh Post,
Saudi Arabia, koresp. engleski.

Dr EMIL MOSONYI, Toth Istvan utca 8,
Budapest, V.

YANG CHANG LIN, Temanggung, Jawa,
Indonesia, koresp. engleski.

REINER LOHSE, Käthe, Kollwitz str. 12,
Brand-Erbisdorf bei Freiberg SA-DDR,
pionir 12 god. koresp. nemački.

BRUGINI ACHILLE, Via 4 Novembre 12a,
Soresina (cremona) Italia, koresp.
francuski, nemački.

WILFRIED FRERIKS, Ode, str. 18, LWH
„Post“, Halberstadt, Harz, koresp. ne-
mački.

CHARLES HAAG, Zürcher str. 25, Uster,
Suisse, koresp. nemački, engleski, fran-
cuski.

JUAN LUIS DE EGANA, Paseo de Er-
rondo 4—7-B San Sebastian, Espana,
koresp. francuski.

MAURO CRESSO SALLES, Av. di Pedro
Vicente de Azevedo 173, Lorena, Sao
Paulo, Brazil, koresp. francuski.

SADOVNIKOV NIKOLAJ MIH., Arbag
35 kv. 13, Moskva, koresp. ruski

JERE MEAD, Angier School 1697, Beacon
Lt. Waban 68, Massachuset. USA. Pio-
nir želi vezu sa pionirem.

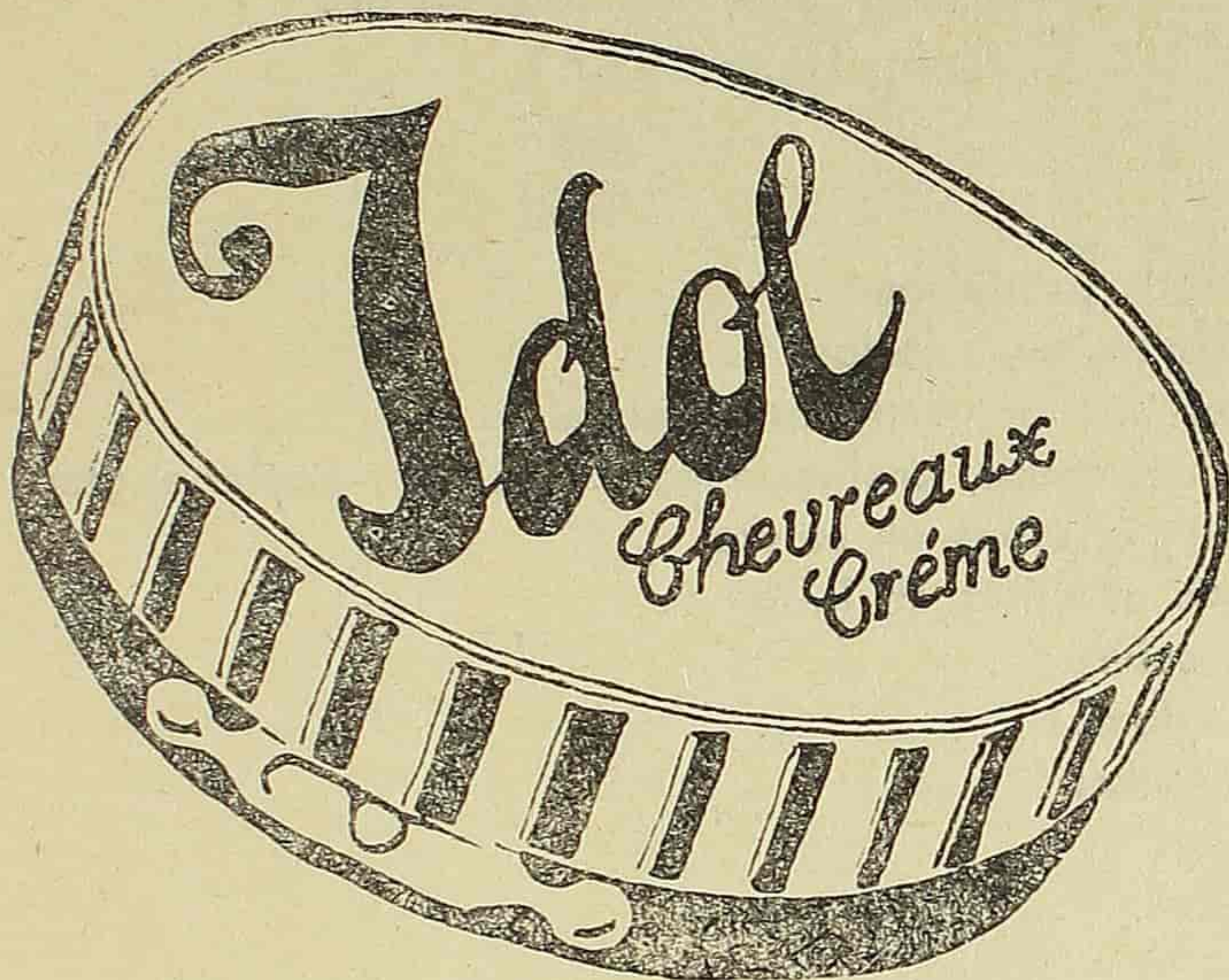
ALEJANDRO SEBALJ, Obligado 1547,
DTO. B., Buenos Aires, Argentina,
koresp. francuski

CHRISTIAN SCHUBERT, Strasburger-
strasse 2, Dessau DDR, kores. nemački
i ruski.

ПРЕТПЛАТНИЦИМА!

Због поскупљења материјала и радне снаге принуђени смо да повећамо цену
претплате. — Од 1 јануара 1959 године биће годишња претплата 600 динара. —
Моле се претплатници, да обнове претплату одмах.

Najbolje čisti obuću!

HEMISKA FABRIKA

„IDOL“

NOVI SAD
RADNIČKA br. 16 — Telefon 23-10

Proizvodi:

Poznatu pastu obuću marke »IDOL«
Najbolju parket pastu
Vazelin za negu i omekšavanje kože
Obućarsku smolu, vosak i boje za kožu
Kolomast marke »Napred«
Parafinsko-stearinske sveće
Sredstva za čišćenje stakla i metala
Pomoćna sredstva za tekstil i kožu
Bitumensku emulziju
Razna druga sredstva za potrebe do-
maćinstva

Proizvode marke „IDOL“, možete dobiti u svakoj boljoj prodavnici
Tražite samo robu marke „IDOL“ jer je odličnog kvaliteta

NOVOSADSKA FABRIKA KABELA

Novi Sad

Radnička 2-4 Jugoslavia

Telephone: 21-61

43-54

43-58

Nous produisons:

Conducteurs isolos

Fils et câbles nus en cuivre et en aluminium

Fils de dinamo, ronds, profiles avec soie, coton, papier et glace

Barres, profils et tubes en cuivre

Berres, profils et tubes en laiton

Alliages de cuivre

Alliages de plombe

Alliages de nickel

Métaux blancs

Câbles en acier

NOVOSADSKA FABRIKA KABELA

Novi Sad

Radnička 2-4 Jugoslavia

Telephone: 21-61

43-54

43-58

**Manufactures following Articles of
First class quality:**

Insulated conductors

Bear copper transmission lines

Insulated dynamo wires

Copper ropes

Copper and brass tubessbars and shapes

Special bronzes

Phosphorous copper

Steel ropes

White metal and other

Metal compositions for bearings.

TEKSTILNA INDUSTRIJA

»Sonja Marinković«

Novi Sad, Kosovska ul. 25, telefoni: br. 22-13, 27-67,
42-45, 35-19, 41-95

Proizvodi sve vrse tekstilnih tkanina i to: svilene brokate, serževe, atlase, svilu za ženske haljine, modne tkanine, tkanine od prirodne svile kao i sve vrste platna.

Prima na oplemenjivanje sve vrste tekstilnih tkanina.

TEXTILFABRIK

»Sonja Marinković«

Novi Sad, Kosovska ul. 25, JUGOSLAWIEN
Telefon: 22-13, 27-67, 42-45, 35-19, 41-95
Telegramme: TEXTILKOLOR NOVI SAD

Erzeugt Qualitätsgewebe in grosser Auswahl, insbesondere Seidenbrokate, Serge, Atlas, usw., form- und farbenprächtige Seidenstoffe für Damenkleider, Kunstseidenstoffe in Dessins nach letzter Pariser Mode; auch Baumwoll und Flachsgewebe für Kleidung und Haushaltsgebrauch.

Vojvođanska agencija

za posredovanje u prometu robom

NOVI SAD

Poštanski fah: 55

Centrala: NOVI SAD — Dunavska ul. 13/I

Telefoni: Odeljenje poljoprivrednih proizvoda: 22-24, 43-92, 47-60 47-81

Odeljenje kolonijalno industrijske robe: 32-67, 28-72, 42-74 40-21

Odeljenje ogrevnog i građevinskog materijala: 45 03, 43-94 i 49-42

Telegrami: »VOJAGENC«

Teleprinter: 01315

★

INFORMATIVNA SLUŽBA:

BEOGRAD Gosp. Jevremova 29/I
Tel. 21-102, 20-574, 25-627 Teleprinter: 01144

ZAGREB Margaretska 3
Tel.: 34-749, 34-523 Teleprinter: 02113

LJUBLJANA Tavčarjeva 3
Tel.: 20-392, 21-639 Teleprinter: 03495

SARAJEVO Maršala Tita 92
Tel.: 36-76, 48-91 Teleprinter: 04110

SKOPLJE Ul. 99 br. 11
Tel.: 36-53, 34-34 Teleprinter: 01414

★

Posredujemo u prometu svih poljoprivrednih i drugih prehranbenih proizvoda, povrća i voća, stoke i njihovih preradevina, stočne hrane, sve industrijske robe, alkoholnih pića, ogrevnog i građevinskog materijala i druge robe.

Dajemo besplatne informacije o stanju na tržištima, o kretanju cena i o mogućnostima prodaje i kupovine robe.

★

Pre svake kupovine ili prodaje obratite se na nas za informacije čime ćete uz minimalne troškove obezbediti najpovoljniju prodaju ili nabavku robe